

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IBIDEN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **27**

DEN 6 JULI 1924

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR:
EBBA THEORIN

I Dalarna,

Leksand, vid slättertid. (Foto Söderlund). Se vidare art. om och bilder från Dalarna inuti numret.

K R Ö N I K A

som handlar om masen som sa' du till drottningen.

NÄR SEMESTERN KOMMER FAR folk till Dalarna. Eftersom den gode Guden så allvist fördelat att tycke och smak skifta slå sig somliga ner i komfortabla Djursholmsvillor med klippta hagtornshäckar och stads-trädgårdsmästare rabatter och tycka att just så bör Dalarna njutas. Andra ha köpt sig ett gammalt härbre vars enda rum man sneddar med två steg och så ha de satt vitkarmade fönster i väggarna, en lilleputbalkong med blommor på gaveln, ett plåtrör sticker upp genom taket och ovan den ledstångsprydda kolonistugetrappan står på ett namnbräde målat Margretero så man inte skall gå miste och kliva in i dockskåpet näst intill. Många trivas bäst där butikerna kanta gatan tätare än i Vaxholm eller Lysekil och bilröken ger angenäma hemstadskänslor. Där stå utmed vägarna balongsäljande italienare från Glasbruksgatan i Stockholm och i björkalléerna flanera barhuvade stockholmskor i enkla sidenklänningar och finna allt så förtjusande lantligt. På hemvägen titta de in i någon hemslöjdsaffär tillhandlande sig ett Dalasuvenir, en söt liten rödlackerad dosa på vilken ibland står Mine från Dalarna, för man kan inte begära att tyskarna alltid skola kunna stava vårt språk med petig noggrannhet.

Så finns det folk som söka sig bort på sidan av de stora stråkvägarna och hitta ett Dalarna ofördärvat av turismen, en bygd som lever sitt eget liv utan vykort och marknadsstim. Här susa inte biler i femtiotal förbi pr.dag, platsen ligger borta från allfarväg, men folktom är den inte, det märker man bäst på söndagen när det vita templet kallar menigheten samman från en kyrkklocka som visserligen låter litet spräckt men som hörs vida ändå. Och utmed vägarna komma i skaror Sveriges vackraste kvinnor, som knappt själva veta vilken fröjd för ögat de erbjuda. I andra landsändar har man i alla fall ingen aning om det och så gott är det, landet skulle bli översvämmat av utlänningar om alla bure nationaldräkt och Sverige finge rykte som de sköna kvinnornas land. Mödrarna föra vid hand världens sötaste småflickor i rosmössor och gulkjolar. Och på cyklar komma farande de artigaste bland män ty engång i fordomtid voro de i sina masdräkter myndiga och ståtliga att skåda och gåvo ögat en nästan lika målerisk anblick som kullorna. Men nu ha de ädelmodigt avstått från konkurrensen och bilda i sina illasittande köpstadsdräkter den mörka bakgrund mot vilken kullans brokiga färgprakt gör sig dubbelt rikare.

*

På storgatan i min by kommer Spettsmor tätt följd av sina stora gris som lydigt lunkar efter utan att alltför mycket missbruka den sällsynta friheten. För all säkerhets skull bildar älsta flickan på sin cykel en kontrollerande eftertrupp till förhindrande av att den övervakade ger sig ut på fler galanta äventyr än hon möjligen

varit. Hennes promenad på Ströget väcker lika litet förundran som då man ser platsens hovfotograf tassa barfota, ett svalt och hygieniskt klädesätt som kollegerna i stan ha skäl att avundas sin ämbetsbroder. I förbifarten nickar han åt Gråmatmor som kommer stickande på sin strumpa den hon ständigt har i hand som en väl påfallande affischerad flit. Hon håller nära på att bli påkörd av Margittas Nisse som stormar fram i yster uppfinnarglädje över att med en trissa, ett gammalt spinnrockshjul och en upp- och nervänd pall ha åstadkommit en fullt åkbar cykel. Morgonen har inte illa använts av Nisse ty först har han varit över till ön i älven och plockat liljor — i andra landsändar kallar man dem liljekonvaljer — åt stockholmaren och samtidigt har han passat på att slänga ut sitt spö, man vet aldrig vad som kan vankas, kanske rentav en harr. En id går och viftar med stjärten i vattenbrynet men den har han inte stora förhoppningar på. Nisse visslar något som skall föreställa en Rolfvisa och bjuder lyckan upprepade gånger handen men får inte annat rov än en huggorm som han slår ihjäl i vattenbrynet just som den är på väg till sommarbadet. Dalälven flyter jämn och bred med timmerstockarna kastade kring på dess yta som ett utslaget skrapnosspel. Sakta som visaren på en klocka skrider varje stock men neråt bär det i alla fall, om inte en mängd timmer händelsevis skulle köra ihop sig så att de ligga som en vävd matta på vattnet, en stark frestelse för Nisses balanseringskonst. Han har dock inte utövat den i dag ty efter fisket har han klättrat upp i skatboet hemma på gården och lagt två riktiga hönsägg till skatmamma som angenämt överraskad av denna verkliga tillökning i familjen hänsyns- och kärlekslöst vräkt sin egen avföda över bokanten för att ägna all sin vård åt de imponerande nykomlingarna. Och nu är Nisse belåten samt kör i överdådig fart, tätt snuddande vid Sjul-Per som ser bister ut ett slag men ljusnar i minen då han får sikte på stockholmaren. Sjul-Per är nära de åttio och har lagt upp, förefaller litet stelbent utom i munnen och har inte fått en nykomling fem minuter under behandling förrän han berättat sitt livs största händelse när han arbetade på Drottningholm och fick tala med drottningen som ägnade hans snickeri en välvillig uppmärksamhet. Jag sa förstas henses majestät, berättar Sjul-Per, men då sa ho, du ä' ju mas, sa ho, då ska du säj du åt mäg.

Vid majstången mitt i byn får Sjul-Per åhörare. Där står herr-societeten samlad dryftande dagens frågor. Dit kommer Mält-Lars han som klagat över att det trots all sparsamhet ändå går till närapå tvåhundra kronor om året att leva. Klacks-Erik är också gärna med där något händer och trots de nära nittio åren hjälpte han till när majstången restes på midsommarafton. Han minns den tiden

när björnen grasserade här i skogarna och han berättar om jätten som brukade komma fram till Ahls kyrka och stå med armbågarna stödda mot kyrktaket för att lyss till predikan. Tror han att det finns jättar ännu? Klacks-Erik dröjer litet med svaret. Åhnej, menar han till slut, numera äro de väl borta.

Samtalet för kvällen är det nyss hållna kyrkbröllopet där brudgummen varit så fin att han haft hög hatt och bruden stått i slöja och stadsdräkt inför altaret, något som väckt de gamlas ogillande. Visst bor hon numera i stan men hon borde väl i alla fall ha varit skrudad i sin gamla sockendräkt med de flerfaldiga rader halsband och kulörta glaspärlor som höra till brudstassen. Klacks-Erik tycker att ungdomen urartar, men hur kan det gå annat i en tid som har fått både biograf och »kooperativa», knorrar han och stultar iväg till predikolokalen där den senaste väckelsepredikanten står och erbjuder vem som vill att få en härlig postanvisning från Gud.

Och det är kö i himlaposten. Sängen tränger stark ut genom de stängda fönsterna ty det är Brittans Kari som anför, den vackra Britta för vars skull de främsta bänkarna äro proppfulla av unga män som t. o. m. skulle för henne försaka biosångens stora trumf Fyrtornet och Släpvagnen. Hon har en vacker stämman Brittans Kari men Knuts Anna i Kanngården ger henne inte efter. Anna har brått i dag ty hon funderar på att ge stugan en skurning, inte för att det tjänar till mycket, det såg man i jul, men det är i alla fall midsommar nu. Förmodligen får det vara ändå ty hon har så mycket annat att bestyra, trädgården skall rensas, grisen stillas och korn malas åt kycklingarna. Under tiden sjunger hon, ty hon är snäll i det Knuts Anna, hon har en hel bok fullskrivnen med visor. Just nu gnolar hon på Vita korset, den gruvligt sorgliga historien om flickan som på lördagsnatten tog emot sin älskade och lät honom sova på sin arm. Ingenting ovanligt i det, så går det ju till överallt. Men den trolösa nöjde sig inte med en karl utan friaren överraskar henne i famn på en annan gosse. I svartsjukans raseri mördar han dem bägge två samt gör sedan lös sin båt för att i böljan blå finna sin våta gra-av. Men med ett stycke krita i hand ritat hon ett sista farväl på båtkanten och det är så rörande att Knuts Anna sen måste pigga upp sig med den lustiga visan om den stora Daliduppandej. När hon övergår till Karl-Gerhard anno 1918 blir dock stockholmaren vemodfull och ger sig ut att plocka blåtoppar på ängen över vilken lärkan slår sina oföränderliga drillar med samma repertoar som när herr Gustaf Eriksson en gång i tiden satt och lyddes till den medan hans tankar bekymrat ruvade på Sveriges framtid.

CELESTIN.

Äkta Spets- & Sidendépôt

STUREGATAN 611

Tel. 77436

Norr 19700

Nyheter

i Knyppingar i konstnärliga

mönster, Irländska och Filet-

spetsar, Motiv, Nät, Sommararbeten, Jumpersilke.

HOS KARIN LARSSON PÅ SUNDBORN

BLAND GAMLA BEKANTA FRÅN C. L:s DALARNA.

Fru Karin Larsson.

Åter debatteras frågan om Carl Larssons stora väggmålning Midvinterblot skall upp på Nationalmuseum. Att detta vore en skyldig gärd åt hans minne anser ej minst hans maka, fru Karin Larsson såsom framgår av hosstående skildring.

övriga barnskaran, som nu själv sitter med en ny generation omkring sig. Alla flickorna äro gifta, Suzanne heter doktorinnan Ramström och bor i Eskilstuna, Lisbet är bosatt i Köpenhamn där hon är gift med en dansk affärsman, Britta har äktat en tysk vetenskapsman i Greifswald och på trädgårdsplanen till Spadarvet som hon bebod med sin man löjtnant Friberg sitter vid mitt besök fru Kerstin med sin månads-gamla son i famn, unge herr Anders — det är inte svårt att gissa att han uppkallats efter Zorn. Gossarna Larsson existera inte mera ty deras omtänksamma pappa som ville befria dem från sonnamnets opraktiskhet gav dem tillnamnet Hytte — Larssongården heter själv Hyttnäs. Pontus än ingenjör i Stockholm och Esbjörn agronom på Alnarp. Där har ni hela förteckningen. Den som mest liknar sin pappa åtminstone i blicken är nog fru Suzanne. Engång i Berlin lär en tysk utan att förut varit varskodd fastställt hennes härstamning, därför att den som ägde de ögonen med den välkända glittrande, en smula kisande blicken kunde inte vara annat än Carl Larssons dotter.

Hans konstnärsbegåvning tycks inte ha gått i arv till något bland barnen. Engång i skolan uppväckte visserligen Suzanne de angenämaste förhoppningar hos sin pappa som av hennes skolritningar drog slutsatsen att hon skulle bli hans »lille faciet». Den chimären räckte visst bara en dag. Kanske skall något av barnbarnen i sinom tid lyfta åtminstone en flik av Elias-manteln. De äro sammanlagt nio som då och då gästa Sundborn och mormor, den blida fru Karin, vars goda, kloka ögon fortfarande vaka över hemmet med en outtröttlighet som den lilla, en liten smula lutande gestalten kanske ej ger fullt vittnesbörd om. I vilken helgd makens minne hålls vore nära nog en förolämpning att behöva betyga. Överallt i hemmet ser man prov därpå. Här ligger t. ex. övertäckt av ett skyddande glas hans sista juldikt, de av skämt och allvar sammanvävda verser som Carl Larsson skrev samman i hast straxt innan gästerna skulle komma till kalaset julen 1918. Kort förut hade han skisserat ämnet till en ny tavla, framställande fru Karin och döttrarna i julförberedelser runt ett bord. Han fick aldrig ta itu med uppgiften förrän döden lyfte penseln ur hans hand. Skissen står nu i ateljen, där palett och penslar vila i evig översamhet men väggarna upptagas av redan färdiga verk som nog skulle locka spekulanter om de bara vore till salu, vilket dock inte är fallet. Fondväggen upptages av förstudien till den stora skoltavlan Korum å Norra latinläroverket i Stockholm. Förresten är där porträtt av fru Karin och andra dukar som den besökande själv får

Fru Karin med barnbarn.

studera eftersom ateljen, men endast den, är öppen för allmänheten. En besökandebok full med namn vittnar om hur talrikt tillåtelsen tas i anspråk.

På ena långväggen erinrar en bild om att även för Carl Larsson var konstens stig försedd med törnen som stucko smärtsamt och långvarigt. Det var visst för tjugo år sedan han fick idén till Midvinterblot, väggmålningen som skulle vara pendang till Gustaf Vasamålningen i Nationalmusei trapphall. Ämnet gav sig osökt för konstnären. Å ena sidan en konung hyllad av sitt folk för vilket han vedervågat allt. Å andra sidan en kung som offerar sin egen person, sitt liv för sitt folks och sitt lands väl. Även i figurernas uppställning, massornas fördelning, målningens uppdelning i tre av vertikala linjer avgränsade fält motsvara de varandra. Det skulle alltså synas alldeles naturligt att när Carl Larsson utfört den ena väggens utsmyckning det lugnt kunde ha överlåtits åt hans konstnärliga ansvar att fullborda även den andra så som han tänkt sig den. Men man vet vilken ömklig härva av trakasserier som varit förbundna med samtliga dessa väggmålningar. När Carl Larsson gjort färdiga de svenska bilder som nu bilda trappuppgångens magnifika dekorativa omramning sade en av Nationalmuseinämnens medlemmar till honom på fullt allvar: ja de där låter du väl hugga bort snart!

Hur djupt det gick Carl Larsson till sinnes att han med sin Midvinterblot blev avisad från Nationalmuseum kan fru Karin bäst intyga. Hon tvekar inte att säga att det var den refyseringen och de därmed sammanhängande omständigheterna som bröt ner honom. Efter det var han sig aldrig riktigt lik mera. Där han nu vilar på Sundborns kyrkogård under en gravvård flädfri och blygsam som hela hans personlighet tar han herrar konstdoktorers fortsatta fingrande på hans verk med ro. Men för oss borde det vara en hederssak och skyldig gärd åt hans minne att sona den oförrätt som begåtts. De tveksamma esteterna kunna lugna sig. För Carl Larssons namn går nog nationen i borgen.

CELESTIN.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

KRAFTFOLK OCH LUSTIGT FOLK

SÅDANA DE ÄN I DAG LEVA, SKÄMTA OCH ARBETA I DALABYGDER.

Ett gammalt Gråda-par.

SAKTMOD OCH FÖRNÖJSAMHET, HEDERLIGHET och vänligt sinnelag, myndighet när det behövs och ett porlande friskt skämtlynne — det är kärnegenskaperna hos dalfolket. Det tillgängligaste folket är kanske Leksandsborna med sitt ljusa, lättrolliga lynne, konstnärsllynne. »För än skvalp-ä ti Siljan (än skvalpar det i Siljan) sa Spegel-Anna», är ett äkta Leksandsstäv. Morabon är mera stolt och morsk, full av självkänsla och myndighet. Känd är en Morakarl's ord till Gustaf II Adolf: »Om min hustru vore så väl klädd som du vore hon lika vacker.» Det är inte heller så gott för andra socknar att ha med Mora att göra. När t. ex. Solleröborna på sin tid ville skiljas från Mora och bilda egen församling därför att Siljan ofta var svår att ge sig ut på vart det en hård strid: både folk och prästerskap i Mora voro nämligen emot frigörelse. Då utbröt en av de stora böndagarna ett slikt oväder att ingen båt kunde sättas i sjön. Solleröns hela befolkning blev, berättar Karl-Erik Forsslund i sin bok »Med Dalälven från källorna till havet», stämd för sin frånvaro från kyrkan; den betalade böterna men beslöt att göra slag i saken. Man gick till kungs och 1775 stadfästes skilsmässan. År 1786 — ej förr — stod Soldbornas kyrka färdig. En anteckning i kyrkbibeln berättar att när tornet restes och tuppen sattes upp blåste händelsevis sunnavind. Det kringstående folket som med stor glädje och förnöjelse såg honom svaja för vinden började då jubla och ropa: »Si tuppen vänder stjärten åt Mora!»

I detta sammanhang må inflikas en annan liten historia: från Boda kapells skilsmässa från Rättvik. Den nya kyrkan lade Bodaborna högst uppe på Bodbackens branta kalkstensrygg — ett olämpligt läge tyckte en präst, svårt för de gamla att orka ditupp, särskilt på vintern — »Nog var det dumt att ni byggde kyrkan där?»

I sitt värdefulla stora arbete »Med Dalälven från källorna till havet» berättar dr Karl Erik Forsslund också om de många präktiga gamla Dalamän och Dalakvinnor, som han träffat på sina vandringar i bygderna och vilka framstå såsom ypperliga representanter för en gammal förnäm och kraftig ras, som alltid utmärkt sig bl. a. för sin självständighet och originalitet. Här nedan berättar vi efter dr Forsslund ett och annat om dessa originella människor från olika delar av Dalarna.

— »Ja men o sins» (hon syns) svarade en Bodagubbe.

En sägen menar att både Mora och Sollerön blivit bebyggda från Leksand:

Det började bli för mycket folk här. Vår Herre måste plantera ut en del ovan Siljan där det var tomt. Han tog dem i en stor båt; de som var lite mindre »för sig» satte han i land på Sollerön, de som var alldeles för mycket för sig for han upp till Mora med. En tid efter kom han igen för att se hur de redde sig: i Mora hade de ökat sig duktigt och hade det bra, i Sold var det sämre, men »där hölls de ändå vid strand och dansa och sjöng en låt.»

Dans och sång ja — det har dalafolket sedan gammalt älskat. Dess bästa fiolspelare ha blivit kända långt nedåt landet. En av de styvaste var väl »Knipen» på Sollerön. Han skulle spela på Zorns första tävlan i Jesunda och hade för ändamålet lånt sin kollega Fräs Mats' fiol som han tyckte bättre om än sin. Men han kom aldrig med; just samma söndag ringde kyrkklockorna över Knipen och hans fiol-låtar.

Att blåsa horn är ock en dalakonst; som skickliga hornbläserskor nämner dr Forsslund Margreta Persdotter från Leksand, som gick en halvmil med en barnunge på ryggen »och blåste för herrskap för 50 öre», och Jönsmor i Ovanmyra, Boda, som spelte vid Walborgsmässan »så det gick vågor mellan bergen».

Gammalt kärnfolk finns det gott om i Dalarna. En av Solleröns äldsta, Måsan Lass från Bengtsarvet, som går på 90-talet, brukar säga, att »det felar 20 år innan jag blir så gammal som Methusalem», berättar Karl-Erik Forsslund. Måsan Lass är den ende levande av Solleröns »Kungshästar» och har åtskilligt att förtälja om den skjutsen (färden med Carl Johans sarkofag 1856) då Solleröfolket var bland de segaste men Leksandfolket sämst: »dem fick go em-at, dem fick katt».

Utanför Gävle kom stadsfolk till mötes för att avlösa dem och dra kistan genom stan men då tyckte dalkarlarna, att hade de hunnit så långt skulde de väl orka ända fram och så högg de i och drog så folket bara »stypla» omkring dem på båda sidor.

År 1918 dog i Kullsbjörken i Leksand vid nära 90 års ålder en kärngubbe vid namn Spols Anders Persson. Han gick 15

En Leksandskulla, Bälter Anna från Sollerön, målad av Dalakonstnären Ivan Constantin.

gångar till Stockholm och hem igen; en gång vandrade han den 35 mil långa vägen på 4 dar »men jä var allt lite trött när jä kom hem», brukade han säga. Det var flera dalmasar än han som i gamla tider gick till Stockholm, Uppsala och Sörmland på »herrarbete». Det tog vanligen 8 dar till Stockholm, de 6 första fick matsäcken åka, men de 2 sista måste man bära den själv. Det var många i lag; de skildes när matsäcksskjutsen inte längre höll ihop dem och när man kom fram till stan, var det som om alla varit försvunna.

Det finns, som man förstår, starkt folk häruppe. Men styrkan blir inte alltid utnyttjad i fredliga värv. Sammandrabbningar mellan t. ex. Leksands- och Flodapojkar ha inte varit sällsynta. Flodapojkar brukade komma ända till Ljursbodarna och hälsa på en söndag och ställa till gräl men då råkade de ut för Näsfolk (Näs är gårdsnamn) kända för sin styrka. Särskilt två gubbar, Näsen och Hansen, ville göra slut på bråket; den ene gick in i kammaren och kastade fridstörarna därifrån över väggbalken ut i farstun; där stod den andre och tog emot dem och slungade dem vidare ut på gården. Då tog Flodapojkarna nästa gång med sig en ovanligt stark kamrat, styv brottare, vig och kvick; han fick Näsen på knä. »Ska' jä jölp dä, farbror?» frågade Hansen. »Nä jä jölp mä sjölv rässon d' ä» svarade Näsen, reste på sig och kastade Flodapojken upp på fåjstaket.

En annan av det där Näsfolket körde med en klen häst till Ljursbodarna en vinter; hästen blev trött, då välte han hästen opp i skrandan och drog fram skjutsen själv. Och en tredje som var lika stark fast inte riktigt klok gick och letade efter sin häst och hade ett träbetsel med hornbett med sig, då mötte han björn, »å han dunka ihjäl björn mä träbetsle».

Kraftfolk har också andra socknar att skyta med. Den store björnjägaren Sjun-

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRÅNKÄLLNING OCH KOPIERING SÅST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

VARFÖR ÄLSKAR NI DALARNA?

»EN FÖRTÄTNING AV SVENSKHET I GOTT OCH ONT».

Författaren Johan Nordling, Iduns förre huvudredaktör, har med sitt väsen slagit djupa rötter i Dalarna, såsom också hans senare diktning visar. Författaren till »Siljan, en bok om Sveriges hjärta» skriver från sin Skebergsstuga i Leksand:

Varför jag älskar Dalarna frågar Ni mig, herr Redaktör, och jag ber att få svara med de ord, som jag en gång tidigare formade som svar på en likartad fråga och vilkas innebörd de sedan gångna åren endast befäst och fördjupat:

För mig står Dalarna som en förtätning av svenskhet — i styrka och svaghet, i strävhet och vekhet, i gott och ont. En spegel är det mig, en stav och en huvudkudde. Där har jag tydligast tyckt mig skåda och fatta mitt eget väsens motsatser. Där fann jag stödet, som hjälpte mig upp för det brantaste av vägen. Där vilostaden för den trötte och åldrande.

I de svenska landskapens kör är det försångaren med bröstton av vallhorn och malm. Må dess manande stämman aldrig förstummas och må dess evigt gröna furor en gång få susa mig till ro.

Johan Nordling.

Carl Larsson i By är en äkta Dalason, som brukar sina faders gård och sjungit sina Dalasånger mellan plogtagen. Han biktar följande:

Varför jag älskar Dalarna? Ja, säg det. Och om jag nu skall vara uppriktig, så älskar jag det inte alla gånger. Men för

gar-Erik t. ex. från Hammarsbyn i Lima som en gång när han kom hem med tre björnar med all makt måste hindras att gå till vedbon och hugga av den trasiga vänstra handen för att den »värkte så förb». Det var ock Sjungar-Erik som reste till Nornäs för att skaffa sig hustru — han ville gifta sig dit för att där fanns så gott om björnar och annat vilt.

»I Siljansdalen finnas de egentliga dal-karlarna, tunga på foten», har någon författare sagt; »i Westerdalälven likna de norrmännen, äro lätta på foten». Transtrandsborna äro också hövligare än t. ex. folket i Lima och Malung. Möter man en skjuts som kör ur vägen, är det en Transtrandskarl, kör den inte ur vägen menas det: Limkarl, del slår aldrig fel!»

Om Moramålet har det sagts att det ger en smak av blod och hedendom i munnen men detta gäller ännu mer om Älvdalsmålet. Det har urtids- och urskogs-klang. I samklang därmed står att i Älvdalen ännu en ren forntidsskrift lever kvar: Dalrunor. Ännu för 50 år sedan funnos gamlingar som ej kunde annan skrift. Men ej nog därmed: en svårtolkad runristning i Sprittgårdens ryggåsstuga lär ha ristats av en Bostjutt Maria i Brunnsberg — omkring år 1910.

Bälter Majt i Bjönsabjär, Wåmhus, är en, som kan både visor och historier. Hon bor i en trevlig stuga med skåpsäng och soffa, båda blomsterprydda. Hon klagat nu bl. a. över den minskade nativitet i socknen: tvåbarnssystemet är regel och de flesta unga fara till Amerika. Men

Intet landskap i Sverige är väl så prisat för sin skönhet som Dalarna, och få äga väl sina inbyggares hjärtan till den grad. Här nedan några röster om varför den, som känner Dalarna, gärna kommer att älska det över allt annat.

det mesta. Och det är väl för att jag är född och uppväxt där, bor där, som mina förfäder i åtminstone tio led också fötts, upp-vuxit och bott där i samma socken, samma by och samma gård. Då växer man till sist fast. Och så är ju Dalarna vackert, har en intressant historia, och dess befolkning så många sympatiska fel. Flera grunder till kärleken finnas nog också, men jag har verkligen aldrig klargjort allt detta för mig själv, och nu hinner jag inte. Dalarna är ett pampigt landskap i alla fall, och jag är nog i grund och botten litet stolt över att vara dalkarl. Vad göres mera vittne behov? Carl Larsson i By.

Konstnärsparet Helmer och Aina MasOlle bor i Dalarnas hjärta, vid Siljansnäs, därifrån fru MasOlle bekänner kort och gott:

Därför att det i Dalarna finns så mycket av saga och musik, gammal kultur och historia. Men alla mest tycker jag om Dalarna, därför att man där behåller sig frisk till kropp och själ.

Aina Mas-Olle.

mest förtäljer Bälter Majt om sina egna strövtåg i främmande land. Wåmhuskullorna äro de mest vittberesta av alla; många ha genomvandrat en stor del av Europa med sina hårabeten, flätor och lösbenor, klockkedjor och broscher, strumpor och

Till Dalarna.

Som en hyllning till de fagra, minnesrika Dalarna forma sig här nedan återgivna strofer ur Carl Larssons i By vackra dikt "Till Hembygden".

*Jag älskar er, min hembygds gamla berg,
som långt i norr i lugna linjer gå.
Var morgon ser jag efter eder färg
och jag blir glad om ni stå hoppfullt blå,
men tyst och tung om skyarna gå grå
med släpet sopande er runda hjässa,
och forsen gnolar på sin gamla mässa.*

*Och kommer jag om kvällen utifrån,
av mödan trött och våt av kalla regn,
och lugnt i brasan knastra torra spån
då är jag glad åt gården, som ger hägn.
Jag lyssnar nöjd till någon gammal sägn,
som täljes mig om dem, vars namn stå gjutna
i spisens håll, av lågorna omflutna.*

*Där fädrens namn och mödrarnas jag ser
med årtal stå på hällen, två och två.
Och deras åsyn sådan tryggnad ger;
det är som deras andar skulle gå
och hålla vakt omkring oss i vår vrå.
Och jag är stolt få sitta som de sutit
och njuta samma karghet som de njutit.*

Och så ett ord av en dam, som visserligen icke är Dalabo, men som grundligt känner de svenska bygderna, redaktören för Svenska Turistföreningens årskrift fru Ezaline Boheman:

Ingenting är så svårt som att analysera en känsla, och jag tänker ej heller göra något försök. Min kärlek och mitt intresse omfatta hela Sveriges land och jag måste bekänna, att det landskap, jag sist besökt — särskilt om detta skall bli huvudlandskapet i nästa årskrift — fångslar mig starkast, vart och ett genom sin egenart.

Men när jag sitter hemma i min kammar och längtar ut, då gå mina tankar till Dalarna, och så ofta det är mig möjligt följer jag min längtans bud. Att förklara varför är lönlöst. Det är så.

Ezaline Boheman.

Slutligen också ett ord från en dam, professorskan fil. dr Annie Quensel, som född österrikiska och genom gifte svenska sett sig om i de flesta av Europas länder. Hon säger: »Av alla svenska landskap tycker jag bäst om Dalarna och Skåne. Dalarna därför att jag finner både folket och — dess dräkter så förtjusande. Folket påminner mig om bergsbefolkningen i Kärnten och Steiermark, trygg, stark och from, med 'Gud alltid i sina hjärtan'. Och vackrare, smakfullare folkdräkter tror jag knappast det finns i hela Europa».

vantar av kvinnohår. Allt detta förfärdiga de än i dag och sälja under vintrarna ända nere i södra Sverige.

Bälter Majt själv kom femtonårig första gången till Stockholm, gick sedan genom hela Finland och en god del av Ryssland; blev gift med en ryss från Moskva och bodde sex år i Petersburg; mannen dog, hon vände barnlös hem igen och gifte om sig med Bälter Jerk i Bäck. Sedan har hon varit till Stockholm många gånger — »när jag blir förargad reser jag min väg ett tag», säger hon.

En av äldre tiders »hårkullor» Margit, vandrade med sin fästman genom Ryssland, Tyskland, England. I London skaffade henne själva Jenny Lind fina kunder och egen butik. Hon och mannen tjänade pengar men alltid foro de hem och hälsade på, helst till fåbodarna, det var sommarnöjet, tusen gånger bättre än London!

Det var förresten i Wåmhus hos Hinders Olof som dr Forsslund fann under årtalet 1768 denna inskrift på herbredörren och dörren till åuset (= huset):

Guds välsignelse gör åuset rikt utan möda
Åre 1772 frös säden åf.

Åre 1793 wart en stor död.

Det är en krönika i den mest förtätade form — ett gripande nödårsminne i stenstil.

Upppe kring Öster-Dalälven träffar förf. väldiga björnskyttar. I Låglien kan Per Pettersson berätta om ett äventyr som hände honom för flera år sedan:

Han var på timmerhygge i Storådalen och gick med sågen på ena axeln och

(Forts. sid. 672.)

U N G D O M S M I N N E N

Förmaket. — T. h. Matsalen.

(Forts. fr. föreg. nr.)

LES EXTRÊMES SE TOUCHENT, heter det, och i min mors rum, där dock kärleken förhäskade, besannades detta. Mera sällan viftade visserligen björken, men ännu kan jag aldrig komma in i det rummet, utan att blicken ofrivilligt går till det hemska hörnet. I botten är jag dock lika tacksam mot båda hörnen, lagens och evangelii, ty där lades en god grund.

Trots sin mycket religiösa läggning var min moder i hög grad humorist, vilket gjorde ett mitt svar till henne under religionsundervisningen möjligt. Förutskickas måste att hon absolut ej fördrog äpplen men däremot älskade päron.

På tal om syndafallet kom jag fram med en oskyldig fråga, vad mamma skulle gjort i Evas kläder, eller rättare sagt utan fikonlövet.

»Jag skulle ej tagit den förbjudna frukten från kunskapens träd.»

»Ja, det var ju äpplen, men tänk om det varit päron!»

Ännu på gamla dagar skrattade hon åt det svaret.

I fil lågo så en mycket stor salong, ett stort förmak och en lika stor barnkammare samt ett skåprum, där gotterna voro inlåsta. Bredvid skåprummet låg ett litet serveringsrum med vindeltrappa till köket, och så kom den kolossala matsalen, där vid min broder Emanuels, den siste Cederströmska ägarens, begravning 90 personer sutto till bords.

Möbleringen i våningen var av gammal mahogny gjord hos snickaren Dumrath på 30—40-talet. Alla tapeter i hela huset voro av förstklassigt engelskt fabrikat, utmärkt vackra. De hålla sig ännu utmärkt.

Över det stora salongsgolvet låg om vintern en härlig smyrnamatta, på vilken vi plägade, även som fullvuxna, sedan vi hemkommit trötta från jakten, sträcka ut oss med hundarna framför brasan, som i det rummet alltid con amore gjordes av vår fader själv. Och en av alla högt skattad plägsed var att framför brasan knäcka nötter, vilkas skal sedan fingo pigga upp elden.

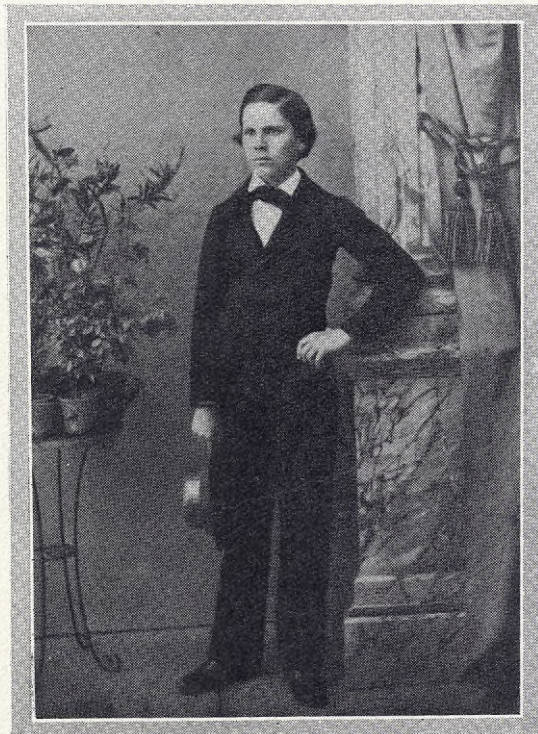
I salong och förmak voro väggfasta speglar och spegelbord i vacker empiristil. I de rummen var även kakelugnen i samma stil under det i en mängd andra rum kakel-

ugnarna stammade från Marieberg. Den stora matsalen var försedd med en kolossal spis, som dock ej värmd tillräckligt, utan man åt om vintern i förra barnkammaren. Väggarna i salen voro spända med duk målade som vit marmor med blekröda inramningar, och gröna marmorfyllningar över de 4 dörrarna.

Som jag först minnes salen var den ytterst enkelt möblerad med rottingklädda björkstolar, vitmålad skänk och vita bord. Senare kommo tre stora antika skåp, som far köpte, samt vad min broder Emanuel samlat i möbelväg, bland annat en stor härlig taklykta lik en jag sett i Petit Trianon vilket allt gjorde dess möblering både ståtlig och dyrbar.

Översta våningen i frontespicen bestod av en stor biljardsal, där dock aldrig någon biljard funnits, med ett rum på vardera sidan samt på gårdssidan av en dublett och fruns stora handkammare, varifrån mycket hamnat i Nordiska museet.

Där uppe bodde informatorerna, och där plägrades lärdomen i oss. På borggården, som den allt fortfarande kallades, och som

Emanuel Cederström som pojke.

betydligt upphöjd över marken, nog härstamade från gamla tider, låg som sagt vid vardera sidan en flygel i gammal herrgårdsstil kubisk med pyramidformigt tak. Den äldsta kallad den Tessinska, var byggd av Brita Sofia Horn 1715—1720, mycket nobel i linjerna och karaktärsfull. I den stora välvda källaren var en spis anordnad i pelaren, som stödde valven i rummets mitt, vilket gjorde att folket även med hänsyn till galleren i gluggarna och den massiva järnbeslagna porten, hade för sig, att källaren i gamla tider tjänstgjort som arrest eller gårdsfängelse. Den andra flygeln var av trä imiterande den Tessinska, men tarvligt gjord utan dess profiler.

Den var däremot mycket vackert dekorerad med väggmålningar i Louis XVI stil. Där fanns en ytterst intressant stor kakelugn oljemålad och förgylld bestående av en fyrkantig nederdel som uppbar en trubbig kon på vilkens topp en stor urna med en flammande låga fått sin plats. Dess nederdel imiterade svartgrå marmor, resten var i vitt med gulddekorer. Väggdekorationerna finnas nu i Nordiska Museet.

Vad nu yttre området beträffar var det ännu bibehållet i gammal fransk stil med klippta alléer åt alla håll, därav en, kallad »Suckarnes allé», mot sjön var så tät, att man i den gick skyddad både för sol och regn. Trädgården var åt alla håll begränsad av ett otal alléer och alla dess land voro stora och kvadratiska.

Åt sjön på andra sidan trädgården lågo även ett par flyglar i stil med dem på borggården.

Mellan trädgården och sjön, som på alla håll omslöt gården, låg vad som kallades holmen.* Varför just den platsen kallades

* Här stod efter 1883 i många år min atelje i vilken jag avslutade Carl XII:s liktåg, som sitter på museum, och undermålade Magnus Stenbock. Dit kommo ofta på söndagarna en mängd folk från omgivande trakter och jag hade gjort en tittglugg i ena hörnet genom vilket folk kunde se utan att störa mig i mitt arbete. Ateljen var så byggd att de kolossala glasdörrarna kunde slås upp och modellerna stå utanför i fria luften. Tavlan var dessutom belyst från det stora takfönstret. Då ateljen ej längre fick stå kvar, flyttade jag den till Kungshamn. Här bekläddes den invändigt med spåntade bräder och i den enkla träboden har jag utfört många arbeten. Nu är den riven, men nog hade den varit värd att bevaras som ett av gårdens minnen.

Väder och vind **Vema**
 förstör ömtålig hy,
 bevara den genom att använda
 hudcremetvål

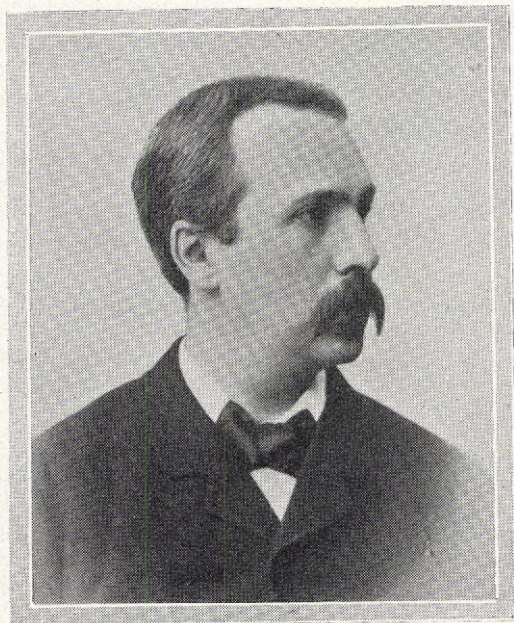

Utomlands ha de eleganta hästekipagen
 börjat komma på modet vid promenadåkningar
 samt åkning till bröllop, visiter, middagar m. m.
 Obs! Samma taxa som för bilar.
 Namnanrop: FREYS HYRVERK.

Kungl.
 Hovlev.

AV GUSTAF CEDERSTRÖM

Emanuel Cederström, den siste ägaren av släkten Cederström.

holmen, kan jag ej förklara, ty hela området var i gamla tider en holme, och jag minnes ännu, då på den vattensjuka så kallade bondängen, man gick på en smal spång av bräder förbi en liten med ekar bevuxen kulle troligen i forna tider en liten ö med det besynnerliga namnet Dufhällsbacken, nog en förvrängning av »Duelsbacken» som torde minna om att en strid mellan hetsiga friare till stället frökvar där stått. Det hände även en gång att vattnet steg så högt, att man rodde tvärs över stora alléen. Denna, som var en halv fjärdingsväg lång, var en kavelbro, till vilken oändligt med timmer åtgått, varom ännu ett gammalt hygge på skogen talade.

Holmen var ganska oregelbundet planterad med numera jättestora träd, ett slags protest i gamla tider mot den stela franska stilen. Där funnos två stora mycket djupa gropar som varit karpdammar, i vilka den store rikskanslern plögade meta, då han besökte sin dotter Brita Cruus. Gropparna äro nu nästan fyllda. En förtjusande idyll var fiskartorpet på holmens västligaste udde. Det var E. G. Geijers älsklingsplats, då han bodde i flygeln på Krusenbergs för att forska i Skoklosters arkiv. Västerut sträckte sig först en park »Grästrädgården» och »kalvtomten», och skiljd från den genom Fiskarviken de förtjusande ekhagarne, där nog de grövsta ekarne i nejden frodas och förresten alla slags träd omväxla.

Ja, i en härlig nejd låg mitt forna hem och så starkt har det fäst sig på hjärnans

Tessinska flygeln.

känsliga plåt, att jag tydligt för mig kan se varje tum därav.

Det liv som fördes på detta för en svensk herrgård, väl ej för de stora brukena och fideikommissen, men för den förmögna adliga godsägareklassen typiska ställe, var ganska enkelt. Bland annat spansks och vävdes det, och mycket linne har jag ärvt, som vävts i den Geijerska flygeln.

Själva det dagliga livet tedde sig så: Frukost kl. 1/2 9 bestående av kaffe för de stora med undantag av oss och min far, som ända till sin död njöt något infernaliskt, som hette kornkaffe, rostat bröd för de äldre, men för oss barn två runda och en lång skorpa, men mjölk så mycket man ville ha.

Sedan fick var och en kl. 12 två små smörgåsar och ett glas mjölk inställt på sitt rum på en helt liten tallrik.

Middagen äts i äldsta tider kl. 1/2 3. Vid den förtärdes aldrig öl i min barndom, men däremot vin, ofta sherry och rött vin eller Graves för de äldre. Och så té kl. 1/2 9.

Om vinteraftnarna läste min mor eller far högt ofta Ingemans romaner, eller också lades patience för min far, som med kritiska blickar följde ens åtgörande. Jag kunde den tiden massor av paciencer och

Bröderna på väg till kyrkan.

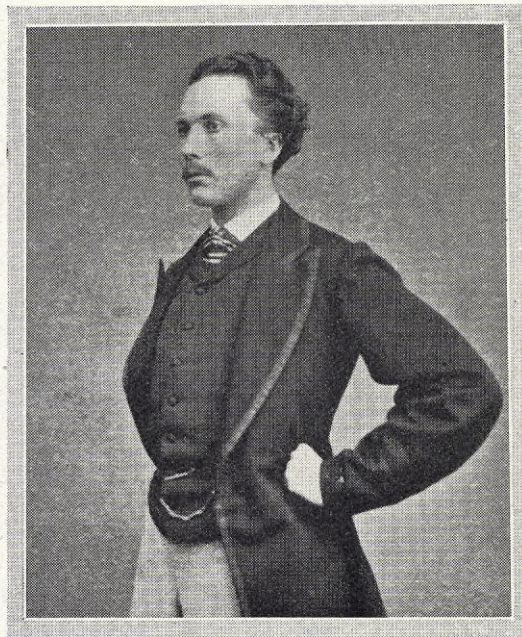
uppfann till och med en benämnd »Hübnette», som nästan aldrig gick, men som kanske just därför lockade mången till försök. Min far avskydde den, men kunde ändå ej låta bli att be mig försöka den »rackarn».

Om söndagarna var folket uppkallat i stora salongen, där gudstjänst hölls och predikan lästes, något som jag var nog hädisk att finna mindre muntert. Vid midsommar var hela godset inbjudet och majstång rest på borggården. Kring den gick dansen anförd av någon av sönerna samt den livade snickaren Svensson och sedan dansades på logen.

Till julottan åkte man med facklor, men det hände nog att man ibland lurade till, speciellt på gamla dagar.

Jag minns en julotta på senaste tiden efter pappas död.

Vi tre bröder sutto klädda i stora tulubber i herrgårdsbänken nedkrupna i pälskragarna och inbillade oss att vi sovo incognito. Det var en nitisk ung prästman på predikstolen, som nog missunnade oss. Nu hette en av oss Emanuel, och ett tu tre höjde prästen rösten vådeliga och nästan skrek till följande sentens: »... och du skall kalla hans namn Emanuel», vilket gjorde att vi samtliga häftigt foro upp ur pälsarnas skrymslen.

Gustaf Cederström.

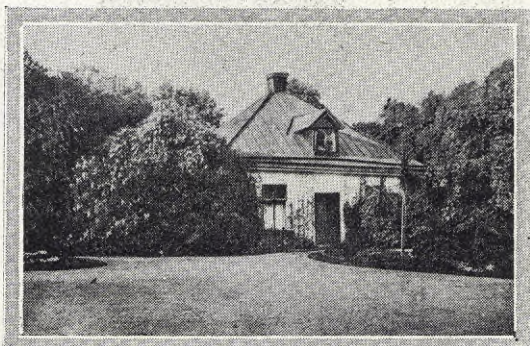
Det var det egendomliga med den kyrkan, att i äldsta tider det ej fanns någon orgel, utan kyrkomusiken bestod av två gubbar, som sutto i en liten slags loge framme vid altaret, den ena den vackre klockaren Eriksén, med ett huvud liknande Tegnér's, men med kritvitt, småknollrigt hår som en pudel, den andre, en skräddare, den mest vindögda, jag någonsin skådat. Om de hade någon sångröst vete Gud, men skrika kunde de, och bjödo över varandra i skrikandets kraft under väldigt grimaserande.

Orgeln tillkom först sedan kyrkan av sin första reparation på 60-talet förstörts, och till den insamlades under ortens dansnöjen penningar.

Nu är kyrkan åter med stor hänsyn av professor Curman restaurerad, men nästan allt, av vad där förut fanns, var då totalt förstört, bland annat det härliga altarskåp, som jag minnes fullständigt oskadat med friska färger och vacker brännförgyllning, vilket utgjorde min ögonfägnad under långtrådiga predikningar.

Den byggmästare, som gjorde den första ombyggnaden, kastade med den tidens förakt för katolska minnen helt enkelt ut allt sådant där på backen, och först många år efteråt återfunno bror Emanuel och jag en del av de vackra träbilderna, men utan spår till färg under en likbod eller magasin. De bevaras nu av historiska museet.

(Forts.)

Geijerska flygeln.

Tomtens Bakpulver

s.k. jästmjöl

ETT LÖFTE. AV MEA TILLBERG

DE SUTTO TYSTA, SIDA VID SIDA på en utav de fyra bänkar som omgärdade parkens största lind. En liten gosse sprang förbi, ivrig att hinna ikapp en stor grön boll som rullade bortöver sandplanen. Inom en cirkelformad inhägnad glödde gula och röda tulpaner i jämna rutor. Rött och gult, rött och gult i oändlig upprepning.

Kvinnans blickar vilade på de prunkande blommorna men hennes sinne uppfattade för tillfället ingenting av färgsymfonien. Hennes tankar gingo tillbaka i tiden. Hon levde på nytt om de sista tolv månadernas händelser för att försöka fatta att hon verkligen stod i begrepp att — — —. Att ett nytt liv skulle börja vid hans sida, nu genast, redan denna afton när tåget skulle föra dem söderut — tillsammans. Nu skedde, som hon hela tiden velat. Vilka fel hon än hade, ärlig mot sig själv hade hon alltid varit. Och hon medgav att under samvetsförelärelser och invändningar, ja t. o. m. när hon kämpat som hårdast emot hans övertalningar, hade viljan att detta skulle ske, ändå funnits där, undermedveten, men intensiv. För något mer än ett år sedan hade hon gjort hans bekantskap på en större middagsbjudning. Den utav damerna vars ålder och ställning i värdinnans tycke berättigade till förmånen att få den store, av alla favoriserade musikern till bordsgranne, hade i sista minuten lämnat återbud. Och värdinnan hade i sin rådlöshet gripit till Signe Ehlert som »ju i alla fall var en söt och behaglig människa». Konstnären, som tack vare sin dirigentpost vid en utav stadens större orkesterföreningar, ofta nödgades genomlida midagar med diverse talträngda och måttligt begåvade damer ur börsaristokratien, var ingalunda missbelåten med utbytet. Han stannade emot sin vana ända till dess det blev allmänt uppbrott och gick så hem och anförtrodde sin fru, som den säsongen av sjuklighet hindrades deltaga i sällskapslivet, att »Konsul Blochs tillställningar ändå ej

Berättelsen om två människor som trodde sig ha funnit lyckan tillsammans ända tills en händelse inträffade som i blixtljus visade var pliktens väg låg utstakad.

vore så befängda, ty där träffade man åtminstone människor».

Och så korsades Signe Ehlerts och Allan Hedemans vägar allt oftare, ända till den

Skådespelaren Gösta Ekman, som själv med så stor framgång spelat den danske konungen Christian VII på scenen, inköpte denna vackra Christian VII, målad av Roslin, på auktionen i Köpenhamn efter Glückstadt. Danska nationalmuseet hade visst spekulerat på den, men vederbörande funno den väl för dyr och hr Ekman, som länge önskat sig den utomordentligt vackra tavlan, är nu i lycklig besittning av den.

vinterafton, då han på sitt skygga, men ändå häftiga sätt låtit henne veta att han ej ville eller kunde fortsätta livskampen utan henne. Att han ansåg sig skyldig sig själv och främst sin konst att slita sig lös ur det förkvävande och förlamande förhållande var till hans nära sjuttonåriga äktenskap urartat.

Först den aftonen stod det klart för Signe Ehlert hur djupt hon i grunden besvarade hans känslor och ingenting kunde fördunkla hennes jublande, himlastormande lyckoförnimmelse. Men senare kommo betänkligheterna och tvivlet smygande — hela hennes nedärvda motvilja mot att taga en annan kvinnas man — tvivel om att någon verklig lycka kunde blomma på ruinerna av någon annans. Det sades ju att fru Hedeman, trots sin gnatighet och ständiga missnöjet dyrkade sin man. Tiden svann och så småningom smälte Signes betänkligheter bort. Hon orkade helt enkelt icke kämpa emot längre. Hon hade grubblat till dess hon ej längre visste vad som var rätt eller orätt. Allan brukade säga att det som människor kalla orätt, ofta är det enda rätta inför Gud och oss själva. Hon inbillade sig se en vågskål med å den ena sidan en småaktig kvinnas grämlöse över den förlopte maken och å den andra, en genial konstnärs arbetsglädje och skapande förmåga stäckt i förtid av en missräkning, för bitter att bära för en människa med hans skaplyne. Det fanns i Signes ögon till slut intet tvivel om vilket som vägde tyngst. Men — där fanns ändå ett litet men. Allan hade en dotter, en tös på omkring 15 år, med faderns stora, fjärrskådande ögon, mörka flåtor kring ett litet blekt ansikte och en mun som log allt för sällan i förhållande till ägarinnans ålder. Huru mycket betydde hon egentligen för jämviktsläget på den här vågskålen? Det vågade Signe ej räkna ut. Hon visste att dottern också var Allans svåraste offer

(Forts. sid. 672.)

T. v. Drottning Wilhelmina av Holland mottages av konung Gustaf med blommor vid Vagnhärads station, Tullgarn, där hon och hennes familj gjorde en avstickare på väg upp till Abisko. — I mitten drottningens gemål prins Henrik med konung Gustaf. T. h. hela Hollands hopp, tronföljaren prinsessan Juliana, fotograferad vid samma station. (Foto D. N.)

PÅHLLSSONS
Dessertchoklader
Högfina kvalitéer
Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pålssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö

GUBBENS

Egen ostron-
anjovis
Kalasfiskpudding
Kalasfiskbullar

Kalas
Kaviarill
Vingassill
Matjessill

rekommenderas som marknadens finaste konservinläggningar.

VÄRLDENS MEST OMFJÄSADE LILLA DAM

P Å S I N N O R D I S K A E R I K S G A T A.

Douglas Fairbanks och Mary Pickford hälsa i en plastisk attityd det beundrande Stockholm, som i väldiga skaror samlats utanför Centralstationen. (Pressfoto).

En beundrarinna uppvaktar och mr Fairbanks säger "tack tack" — på svenska.

Folkskockningen utanför Centralstationen, när det celebra filmherrskalet väntades.

SPÅD OCH LITEN, I SVART-VIT promenaddräkt, trött i ögonen av mycket resande, med en blond hårvåg skymtande nedanför silvertygshatten... ja, mera märkvärdig ser världens mest omfjäsade lilla dam inte ut!

Första gången jag såg Mary Pickford satt hon i sin soffa bland många kuddar, sparkade med benen och skrek:

»Jag äter inte soppan! Ta bort den! Ta bort kuddarna! Och den fina klänningen! Jag hatar det alltihop!»

Det var på en biograf i Newyork. På Stanley, tror jag, i filmen »The poor little rich girl.» Det var samma eftermiddag som Amerika förklarade Tyskland krig, och just i andra akten kom krigsförklaringen, till de ljuva tonerna av Mendelsohns Vårsång. Någon kastade in extrablad. De flög som skott mellan bänkarna, förmälände, att nu skulle Amerika med i den vilda dansen. Det blev skrån och uppståndelse. Vårsången byttes mot The starspangled banner, Mary mot presidenten och arméns främsta i jätteporträtt. Jag fick aldrig veta, hur det gick med den stackars rika flickan, det hjälpte inte att någon bakom mig skrek: »Let's get Mary again! That's what we need

just now!» (Låt oss få Mary igen! Det är vad vi behöva just nu!)

Nå, när jag nu såg henne »riktigt», vid tredagarsbesöket i Stockholm, var hon alljämt flickaktig och ljuv som i filmen för sju år sedan. Det gula håret var också kvar — fast det slutat att fladdra i lockar — och det röda och vita i hyn... ja, sminket är en välsignad sak. Hur ofta sminkar och pudrar sig manne en filmhjältinna på resa? I arla morgonstund, till eriksgatan efter frukost, lunschsminkning, middagssminkning? Ty inga krossade illusioner få förekomma, man ska kunna säga: »Nej, så söt, så lik sig, precis som i Rosita, som gick på Röda Kvarn, inte en dag äldre.»

Vila! Ingenting för filmcelebriteter på semester. Det är på det hela taget ingen lättvindig sak att vara filmhjältinna på resa. Om man sovit aldrig så dåligt på natten, måste man på morgonen småle från ett kupéfönster. Olust? Sömnighet? Hjälper inte, det är bara att gå på: vinka från en trappa, bli filmad från en bil, äta lunch hos en minister, ta emot stadens präss. Har ni varit förr i Europa? Äter ni mycket, sover ni mycket? Vad driver ni för sport? Hur tycker ni om Strindberg?

Nå det var egentligen mest Doug, Marys man som svarade på frågorna. Brann av iver att göra det — ett idealiskt intervjuoffer! Tog sig förrästen inte illa ut på en stol med skärt överdrag. Ljusgrå kostym, blå kravatt, blå strumpor, vita damasker (ytterrocken har dagspräsen beskrivit). Han var kortare än man tänkt sig och gestikulerade som en fransman. Ögonen voro riktiga fågelögon, oroliga och spelande när han talade, och det gjorde han som sagt, i ett sträck. Om allt möjligt, humoristiskt, naturligt, hänfört. Han distanserade oss intervjuare i högsta grad och avbröt Mary tre gånger. Slagfärdig förrästen. När någon frågade, om han var glad över att ha övergivit journalistbanan, svarade han glatt: nej, men journalistbanan var glad att bli av med mig, och när det nämndes, att två damer mött vid Centralen med tårar i ögonen och en journalist artigt menade: så rörda alltså när de fick se miss Pickford! sköt Douglas in: Eller så besvikna när de fick se mig!

En klädsam blygsamhet hos en herre, som strax förut måst inställa en promenad på gatan på grund av alltför påträngande folkgunst!

MIGGS.

Putskräm D. B. C. för alla metaller är marknadens förnämsta. Prova själv o. döm. Hos alla färghandlare.

Linoleumfernissa N:o 2350 med vårt firmanamn i kvalitet o. pris utan konkurrens. Erhålles hos alla färghandl.

Fabrikanter: DORCH, BÄCKSIN & C:os AKTIEBOLAG, Göteborg.

HUR MAN TROLLAR SIG TILL LYCKA I DALARNA

SÄGNER OCH SKROCK OM TOMtar och troll, spådomskonst och häxeri äro i Dalarna ett vidlyftigt kapitel. Kloka gubbar och gummor har det vimlat av i alla socknar och de ha flitigt anlåtats, ty sådana vet råd för allt möjligt, menar man, ser vad man har för ont, vet ens förflutna och tillkommande. De hittar och skaffar igen stulna och bortkomna saker, de ser tjuvarna i brännvin — och mer än en gång har det nog hänt, att tjuvarna skrämts härav och i smyg återlämnat det stulna. Då har kloka gubbar alltså varit till nytta, men stundom, berättar dr Karl-Erik Forsslund i sitt stora arbete om Dalarna, har motsatsen inträffat: en 20-årig flicka, som blivit »brått» och fått fallandesot, skulle hugga huvudet av första ormen hon såg på våren, sticka dess huvud i mun och suga på det medan det ännu var varmt. Hon gjorde så, men blev tokig på kuppen, såg alltid en orm framför sig och dog vid 30 års ålder.

I Bäck i Wämhus bor ännu Kråk-Majt och Grajs-Anders, som är »kloka» och kan se fördolda ting med hjälp av en jumfru brännvin och lite smält tenn i en oförtent kopparkruka. Blir det som grus, så har den rådfrågande råkat ut för någon ond makt, men blir det klart och fint är ingen fara för handen.

Ännu på 1880-talet trodde man på häxfärder. Häxan Blom-Kari talas det alltjämt om: hur hon t. ex. en gång gav en kulla skjuts i ett tråg genom luften hem från »buan». Kullan skulle inte alls hem, hon fick traska och gå tillbaka till buan — då mötte hon Blom-Kari, som frågade: »Fick du åka, Britta?» Och då svor kullan...

Dalaskrocket är en nära nog outtömlig källa. Här några exempel: Den, som i barndomen tre gånger krupit under en likkista, kan förutsäga, när någon skall dö. Och den som kunnat skilja orm och groda åt, så att grodan blivit vid liv, har makt att förlösa en kvinna där hjälp av barnmorska och läkare ej förslår. Ett sätt att få veta sin utkorade: kullor gå midsom-

I Dalarna har en storlagen natur och ett ofta isolerat liv alstrat mycken mystik och folketro — och kanske också ibland en folklig visdom, som stundom även tar sig uttryck i de "kloka gubbarnas" och "kloka gummornas" verksamhet. Många dalkarlar och kullor kunna än i dag berätta om hur de mött skogsrået eller tomten och på annat sätt handskats med övernaturliga ting, såsom här nedan återges.

Denna "gambelkelling", som väver band invid höstacken, har säkert åtskilliga märkliga ting att berätta från gamla tider.

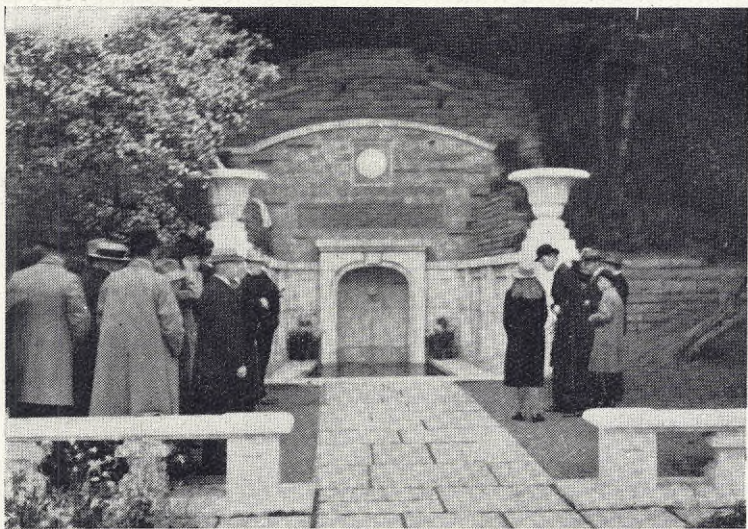
marafon två och två till en gräsbacke, göra 9 gropar var genom att skära bort liksom proppar ur marken, vilka stickas ner igen, och lägga över varje grop en trästicka med ett pojknamn på. Om morgonen gå de dit igen och lyfta upp propparna; ligger det då en svart »mack» (liten skalbagge) i en grop, blir kullan gift med

den pojke vars namn står på stickan mitt över den gropen. En kulla hade en mack i gropen under namnet Jan. Hon blev förvånad eftersom hon inte kände någon Jan, som hon tyckte om — men hon blev i alla fall omsider gift med en som hette Jan.

»Finnskott» är en svår och farlig sak. Man kan skada och döda med finnskott; en karl hyste agg till en prost i socknen, ritade upp hans porträtt på en vägg och sköt på det — i samma ögonblick föll prosten död ner i skolsalsdörren, där han stod.

Trollkåringar driva också sitt spel. Prästerna kan se dem när de har mässhaken på; en gubbe såg dem i kyrkan genom ett hål, som han gjort i en tuggbuss, »å dem satt attfram» (baklänges) berättade han. Trollen vill gärna stå på god fot med särskilt fåbodfolket. Några vallkullor i Mora kom i lag med dem en gång, och då sade de, trollen: »Vi ska bruka grannsämja, vi ska bruka grannsämja!» De talade nästan alltid svenska, inte Moramål.

Av skydds- och botemedel har det funnits många slag, alla säkert ej så oskyldiga och på samma gång knepiga som »myrdekokten». Det var en karl i Boda, kvick, frank och morsk som en ettårs fåle, idel eld och lågor, som hade en stocklat hustru, liknöjd och trög. Han grubblade, hur han skulle bära sig åt med henne; då mindes han plötsligt Salomos: Gå till myran, du lata. Han tog en butelj, påhåll med sirap så pass, att insidan blev nätt och jämnt täckt, gick till en myrstack på våren innan myrorna »ännu sprungit av sig vinterkraften», stack ner buteljen där, och myrorna kröpo in i stora hopar. Sen hällde han på brännvin och satte för säkerhets skull till lite björngalla; det fick stå och dra någon vecka, då passade han på när gumman hans var lite opasslig. Hon drack begärligt, det var sött och gott — och hon blev se'n dess en annan människa till sin levnads afton, flink och rask i vändningarna som sin äkta make.

T. v.: Margaretaplatsen i Hälsingborg med sitt monument över kronprinsessan Margareta har nyligen invigts i närvaro av kronprinsen, prinsessan Ingrid (t. v. om fadern) och prinsarna. — I mitten: Kronprinsen och hans familj kika på den vördnadsvärda kyrkan på Ven (amatörfoto). T. h.: Kronprinsessans mor, änkemarkissinnan av Milford Haven, som f. n. är på besök hos sin dotter i Sofiero.

Pröva Tuppens Zephyr och Ni köper ingen annan.
 KAPPA BLIR ELEGANT KEMISKT TVÄTTAD ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA · GÖTEBORG

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

HILDA BERENCREUTZ.
F. Lundberg, Stockholm.
Änka efter majoren Claës
Wilhelm Berencrutz.
85 år den 6 juli.

EVA GRILL.
F. Lorichs, Örebro.
Änka efter direktören A. G.
Grill.
80 år den 5 juli.

CHARLOTTE LUNDBLAD
F. von Schulzenheim, Sträng-
näs. Maka till konsistorie-
notarien, v. häradshöv. Per
Lundblad.
60 år den 1 juli.

LOUISE LJUNGNÉR.
F. Stenström, Fjärås.
Maka till kontraktsprosten
S. J. Ljungnér.
70 år den 2 juli.

SUSANNA HENNING.
F. grev. Hamilton, Växjö.
Änka efter domprosten K. F.
S. Henning.
70 år den 5 juli.

EMILIA SANDSTRÖM.
F. Bräkenhielm, Lännäs.
Maka till prosten N. Axel R.
Sandström.
60 år den 7 juli.

ELISABET EURÉN.
Lektor vid Statens folkskole-
seminarium i Stockholm.
60 år den 9 juli.

HÉLÈNE von MALMBORG
F. Bång, Wij, Okna. Maka
till f. kaptenen Karl F. von
Malmborg.
60 år den 9 juli.

ELLEN WALLIN.
F. Eiserman, Arvika. Maka
till redaktören J. A. Wallin.
60 år den 9 juli.

GUNILLA DIDRON.
F. frih. von Vegesack, Appel-
viken. Maka till direktören
Carl Didron.
55 år den 1 juli.

EVA SACK.
Fröken, Benninge, Strängnäs.
Föreståndarinna för Benninge
Hemskola.
55 år den 9 juli.

ESTRID HOLMGREN.
F. af Klintberg, Stockholm.
Maka till överingenjören Tor-
sten F:son Holmgren.
50 år den 30 juni.

GUSTAVA HOLST †.
Fröken, Hälsingborg. F. före-
ståndarinna för Högre ele-
mentarskolan för flickor i
Hälsingborg.
* 1836, † den 24 maj.

MALLA RUDBECK †.
F. frih. Rudbeck, Stockholm.
Änka efter kaptenlöjtnanten
Claës Rudbeck.
* 1836, † den 15 juni.

ROSA LJUNGQUIST †.
F. Ljunggren, Askersund.
Änka efter kyrkoherden i
Askersund, Carl Ljungquist.
* 1843, † den 12 juni.

MARIA DRAKENBERG †.
F. Gullström, Stockholm.
Änka efter brukspatronen
J. A. Drakenberg.
* 1845, † den 8 juni.

ELMA ANNERSTEDT †.
F. Luth, Malmö. Änka efter
hamnkaptenen i Malmö, Carl
Annerstedt.
* 1848, † den 14 juni.

HILDA ROS †.
F. Hanngren, Edshult, Lek-
sand. Maka till godsägaren
Gustaf Ros.
* 1859, † den 13 juni.

ALICE GÜNTZEL †.
F. Cnatingius, Stockholm.
Maka till godsförvaltaren C.
Güntzel, Årsta.
* 1864, † den 7 juni.

ELISABET CARLSON †.
F. Hammarlund, Stockholm.
Maka till generalkonsul Carl
Adam Carlson.
* 1869, † den 10 juni.

KOLA ASTIER

ANTINEURASTENISKT-
ENERGIVÄCKANDE-
STÄRKANDE-

Kvalitetspreparat av
Kola-nöten,
osviktigt medel mot
På alla apotek à kr. 4:25.

TRÖTTHET
KRAFTNEDSÄTTNING
ÖVERANSTRÄNGNING

BLAND SMÅ KULLOR OCH STORA I DALARNA

"De gamle i tysta byarna söka sin vilas ro. Under de drivande skyarna vilja de unga bo" — denna versrad av Carl Larsson i By kan

tillämpas på dessa två bilder. Ge akt på Hebystugans t. v. vackra väggmålningar av någon bondekonstnär i gamla tider. Orsadräkterna t. h. stå vackert mot det ljusa, leende landskapet.

T. v.: En liten mas och kulla från Rättvik. T. h. Drömmier vid Siljan (Tasbäck, Siljansnäs), medan höet doftar i skymningen (Foto Söderlund).

T. v. En Dalaman i Gråda. T. h. Dalagummorna förstå än i dag att odla sitt lim och att bråka det. (Foto H. P. Persson, Djura.)

PÅ FÄBOVALLAR OCH VID SILJANS STRAND

En läs flicka.

På fäbovallen. Fäbolivet håller på att tas upp igen, åtminstone i Orsa, Wåmhus m. fl. platser. Och de gamla tala med förtjusning om de små "gammelstugorna", som voro dem så kända med utsikten från de högtbelägna vallarna. (Foto Gerda Söderlund).

T. o. m. en skolsal kan i Dalarna erbjuda en pittoresk syn, såsom denna med sina små Rättvikskullor. Men det manliga könet har i motsats till det kvinnliga här som överallt börjat lägga bort folkdräkten. (Foto Söderlund).

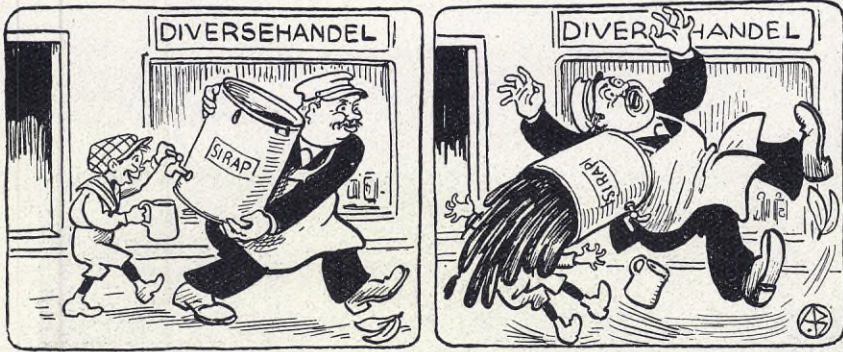
En rar "gambelkelling" med sina getter.

Två små Flodakullor. (Foto Söderlund).

En ung Leksands-mora med sina barn. Pojken skulle i sin folkdräkt se ut som en flicka, om han inte fått sin "kasket" på huvudet.

Sirap är det bästa Kalle vet, och när han därför får se handelsmannen komma kånkande med en stor kanna full av den söta läckerheten, beslutar han att passa på tillfället att genom kannans kran stjäla åt sig några droppar i en mugg. Men det bär inte bättre till än att handelsmannen just i detsamma råkar halka på ett bananskal med den påföljd, att Kalle får mera sirap än han egentligen önskar sig!

En liten Dala-tös med sin bästa vän.

Prins Bummelumbum.

DET VAR EN GANG EN SOLDAT, som hade fått sitt avsked och skulle till att resa hem. Han hade tjänstgjort som trumslagare vid regementet och när han sade farväl, fick han sin trumma med sig som ett minne av de glada soldatdagarna.

På hemvägen fick han höra något mycket märkvärdigt. Det berättades nämligen, att kungens dotter blivit bortförd av en gammal häxa, som hade gömt henne i ett glasberg, vilket var så halt att ingen människa kunde komma uppför det. På samma gång fick soldaten också höra, att den, som räddade prinsessan, skulle få taga henne till äkta, och kungariket också, när den gamle kungen föll ifrån.

Det där var just någonting för en krigsman, och trumslagaren beslöt genast att rädda prinsessan.

När han hade gått ett stycke, kom han in i en förfärligt stor skog, som aldrig tog slut, hur mycket han än gick, och varken djur eller människor såg han till.

— Jag ska' nog kunna trumma fram folk, — tänkte soldaten, och så tog han ner sin trumma från ryggen och började på: Bum, bummelum, bum, bum! — en lång virvel, som rullade ända djupt in i skogen.

Då ser han i detsamma en väldigt lång jätte resa sig framför honom.

— Vad är det här för ett oväsen? ropade jätten. — Kan man nu inte ens få ta sig en lur för en sådan där mygga?

— Tag sig till vara, herr jätte! svarade soldaten. En virvel till och jag har femhundra man i hämlarna på mig.

Det var en annan sak, nu blev jätten foglig som ett lamm, och då trumslagaren frågade honom om vägen till glasberget, tog jätten honom i knapphålet och bar honom ett långt stycke in i skogen, tills de mötte en annan jätte.

— Vad är det för en blomma du har i knapphålet? frågade den andre jätten.

— Tyst, tyst, sade den förste jätten. — Han har femhundra man med sig. Tag honom, du, och bär honom fram till storebror. —

Det gjorde jätten och långt borta fick soldaten sikte på glasberget, som lyste och blänkte i solen likt en stor och klar diamant.

Men just i detsamma blev det alldeles mörkt omkring honom och han såg, att det kommit ett kolsvart moln för solen.

— Vi få visst regn, tänkte han, men i detsamma brummade jätten: — Det är min store bror.

Och nu såg trumslagaren, att det var ett helt människoberg, som stod framför dem. Den store brodern bar honom nu resten av vägen, bort till berget, och lämnade honom där åt sitt öde.

Ja, nu var det lika illa igen, ty hur i all världen skulle han komma upp för berget? Han försökte, men pladask! där låg han, och så uppgav han det och byggde sig en hydda av ris och kvistar för att

slå sig ned i den och se, vad tiden kunde medföra.

En morgon när han gick och rökte sin pipa och tittade upp på det lysande berget som var fullsatt med dagdroppar, vilka gnistrade i alla regnbågens färger, fick han höra skrik och stöj, och såg två karlar stå och gräla om en sadel.

— Det är min sadel! sade den ene.

— Det är inte sant, det är min! ropade den andre.

— Ska vi slåss?

— Kom an!

Och så började de slåss så att hårtofsarna röko om dem.

— Vad är det för dumheter att slåss om den där gamla sadeln? frågade trumslagaren.

— Gamla sadeln? Vet ni inte, att det är den flygande sadeln, som kan föra en över berg och dal? frågade den ene av de stridande.

— Åhå, är det på det viset, tänkte trumslagaren, och så ställde han så till, att han skulle avgöra deras tvist genom att kasta en sten utåt marken, och den av de två som först fick tag i stenen skulle ha sadeln.

De båda stridstopparna gingo i fällan: trumslagaren kastade stenen, och medan de sloges om den, satte han sig i sadeln och önskade sig upp på glasbergets topp, och — vips, var han där.

Nu gick allting lätt. Prinsessan fann han, och räddade henne med största lätthet ur häxans våld, och flux, sprang han i sadeln med sin prinsessa, och bort gled det lysande berget under dess fot, och burna av sommarnattens ljumma vind seglade de fram över land och hav, över sjö och sund till sitt nya hem.

Över dem strålade de tindrande stjärnorna, under dem slumrade jorden i sommarnattsdröm, och prinsessan sträckte ut handen och pekade på ett slott med torn och tinnar, som lyste i stjärnornas glans. Och hon sade:

— Se slottet där! Där skall vårt bröllop stå. Och se, allt det där landet, så långt ditt öga når, skall en gång bli ditt.

Och trumslagaren höll prinsessan fast i sina armar och långsamt sänkte de sig ner mot det gyllene slottet, där deras bröllop skulle stå.

Fixeringsbild.

Här sitter Kalle i prostens äppleträd och snattar äpplarna. Men var är prosten? Svar märkt "Fixeringsbild 27" inom en vecka från numrets datering.

Fixeringsbilden i nr 25 har rätt löst av Birgit Lodin, 8 år, Kristinagatan 17, Västerås, Greta Hillerström, 9 år, Storgården, Aspeboda, och Gunhild Månsson, adr. lantbrukaren Olof Månsson, W. Klagstorp, Skåne, vilkas brev först öppnats och som alltså erhålla var sitt bokpris. Papegojan synes vid farbror Pelles öra; fjädrarna gå ned till mun och haka.

Lösning.

Den rätta lösningen å rebusen i nr 24 är: En stor bukett vitsippor tar Lotta var dag med från landet. Prisen, uppgående till 11:90 vardera,, gingo till Eva Fröblom, Västra Hamngatan 24, Göteborg, och Anna Lagermark, Järnagatan 1, Södertälje.

ÅREGÅRDEN

Hotell i herrgårdsstil, c:a 400 m. ö. h.
Öppet hela året.

Charmant badavdelning med olika medicinska bad.

ÅRE

Viloplatsen par préférence. Läkare året om.

Direktion: ROSENBADS RESTAURANT A.-B., Stockholm - Tel. 75 19

FJÄLLGÅRDEN

Högfjällshotellet i Åre, c:a 600 m. ö. h.

Pensionspris 7.50 à 9 Kr.

LUNDTNS

GAHNS TVÅLAR

BEPROVADE ERKÄNDA

Vi nämna några sorter ur vårt rikhaltiga sortiment:

BOROLYGERINTVAL, PERUBALSAMTVÅL, LANOIATVAL, BORAX BENZOETVAL, LAVENDELTVÅL, ÄKTA ASEPTINTVAL, och BORLANOLINTVAL samt parfymade tvålar i alla odeurer.

Vårt namn garanterar förstklassigt fabrikat.

HENRIK GAHNS AKTIEBOLAG
KUNGL. HOVLIVERANTÖR
UPSALA

CRÈME de
Cholepalmine

I 30 år beprövat hudmedel mot köld och solbränna.
Säljes på alla apotek och hos handlande i tuber à 60 öre o. 1 kr.

I parti hos
LARS MONTÉN, Stockholm.

"GEYSIR" och "ARIEL"

anläggningar

inspekteras och kontrolleras av
AKTIEB. JERNVERKSMAGASIN, MALMÖ.

Telegr. Kockumsjern.
Rt. 526, 816 och 2404.
Begär förslag.

Använd dem till

Edra Syster

och hela familjen. Dennison's crepe servetter äro oundgängliga på ett väldukat bord. De erhållas med vackra, färgakta mönster eller helt vita, tjocka, med linnepressning (Clubservetter).

Begär hos pappershandlaren:
Dennison's CREPE SERVETTER

Gratis: Prover sändas paa begäran.

Dennison Manufacturing Co's.
Vesterbrog. 4. KØBENHAVN B. Afd. I

Kraftfolk och lustigt folk.

(Forts. fr. sid. 661.)

yxan på den andra. Då sjönk han plötsligt ner i snön ända till skuldrorna och kände någon hugga tag i ena benet. Det var en björn: han hade ramlat rakt ner i idet. Han släppte såg och yxa för att ta emot sig med armarna; björnen släppte benet och högg tag i yxskäftet i stället och Per kom upp med fart och fann sig alldeles oskadad tack vare de tjocka stövlarna.

Särnamännen — Smällkuppen Ol Anti, Stuern, Ro Olof och allt vad de heta — äro också väldiga skyttar. Fast de nog ha — eller åtminstone för inte så länge sedan hade — sina egna synpunkter i fråga om jakt. De sade »bruka skogen» liksom andra säga »bruka jorden» och i älgmål höllo de troget ihop — i dag skjuter jag, i morgon du.

En känd storjägare i Särna stod en vår till svars för tjäderskytte. Han hade gett en tjäder åt grannarna och de hade vittnat. Men han nekade och påstod att det var en berggöv. Äter då folket uvkött här? sporde domaren. — Nej, sa jägaren, men det där folket går det i vad som helst.

Ett löfte.

(Forts. fr. sid. 664.)

men han hade sökt intala dem bägge, att barnet ju i varje fall om några få år skulle gå sin egen väg till sitt eget livs lycka och olycka. Det var nu en gång livets ovekliga lag.

Och nu, nu stodo kappsäckarna packade därhemma i Signes lilla dublett. Ingen återvändo mer.

Allan blåste ett moln ur sin cigarett och följde det med blicken till dess det förtunnats och förtärts av den stora vårdagern. Hans tankar sysslade med framtiden. Dörren för det förflutna var ovekligt stängd med det brev han skrivit till sin hustru, men ännu bar i bröstfickan, för att lämna kvar vid flykten från hemmet. Signe och han skulle fara sommaren till möte. Åh, visserligen stod han på livets middagshöjd, men han var ung ännu. Däraktigt ung. Vilken glädje att få resa med henne och se vilket intryck platser som voro honom kära, skulle göra på hennes emottagliga sinne. Och vad han skulle arbeta efter en sådan sommar! Han skulle antaga det där engagementsanbudet från München för att de skulle slippa återvända hit förrän allt det där nu halvt förgätna vore ordnat. Han böjde sig ned för att se på sin följeslagerska. Han uppfångade hennes mjuka ansiktsoval under hattens blekgula sidenbrätte. En slank och elegant figur i ljus vårdräkt.

Hon kände hans blick, såg upp och log, log emot hans fårade, men i denna stund

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 | Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre | Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjning.
och Platssökande 25 öre. | för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A.	Idun uppl. B.
Helt år ..... 15:—	Helt år 17: 50
Halvt år ..... 8:—	Halvt år ..... 9:—
Kvartal 4: 25	Kvartal 4: 75

- Steinway & Sons -

Lundholms Pianomagasin

Stockholm
Jakobbergsgatan 39
Göteborg Malmö

Oxygenol-Tand-Creme

med vätesuperoxid

Slår tänder och tandkött.

WINBORGS ÄNTA KÖRSBÄRSAFT

PERSONS STICKMASKINER

Svensk tillverkning.

Guldmedalj å alla utställningar. Erkänt bästa maskin för tillverkning av alla sorters stickade artiklar, såsom strandkofter, jumpers, sweaters, underkläder, strumpor m. m.

A.-B. Per Perssons Väv- & Stickmaskin.
Fabrik: Kontor & Utställning:
Fabriksgränd 3, Drottninggatan 21 B.
STOCKHOLM.

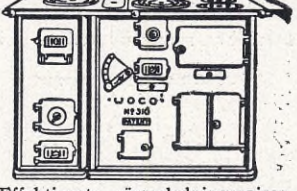
Ensamförsäljare i Finland:
A.-B. Th. Neovius, Helsingfors.

Färga i hemmet med

HARVAN'S HEMFÄRG

-VACKRA FÄRGER- -JÄMNA FÄRGER-
i Harvans Färgverk-fabrik

Effektivaste värmeledningsspisar
WOCO
Begär offert.
WOCO-VERKSTÄDerna, Motala.

PHOSPHO-ENERGON-PILLER

Förordas av läkare vid allmän svaghet, nervositet, överanstängning och sömnlöshet.

SALIAS ENDAST I APOTEK

via Kraftnedsättning

IDOZAN

Rådfråga Eder läkare. Fås å alla apotek.

**DUNTÄCKEN
MADRASSER**

göra sängkammaren
till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG

Täckfabrik Fjéderränseri

**BAD-
KAPPOR**

Lakan
Handdukar
Skor
Mössor
Dräkter
m. m.

Paul U. Bergström's

74-78 Drottninggatan 74-78
STOCKHOLM

**KORSETT-
SALONGEN**

REGERINGSGATAN 22 1 tr.
STOCKHOLM
rekommenderas

Korsetter och dam-
underkläder färdiga
och på beställning.

Låga priser. Gör ett
besök eller ring N.
50 66 för demon-
stration av varor i
Eder bostad.

FRU GERDA MALMBORG
Tel. Norr 5066.

ändå unga och lyckliga ansikte. Ack, att den gamla damen som hela tiden suttit med ryggen åt dem på bänken bakom linden, hade gått. Men vad nu? Kunde två människors intensiva önskningsar så ögonblickligen påverka en tredje person? Gruset knastrade därbakom och skuggan av en människa tassade långsamt bort. Allan lade sin arm över Signes skuldror och böjde sig närmare henne. I djupet av hennes blå ögonpar läste han löften om kommande övermänskligt lyckliga stunder. De sågo just nu samma syn: villan vid alpsjön, han vid flygeln och hon i en vilstol vid dörren till altanen. Därutanför blommor, hela drivor, klängande, vältrande emot dem i en enda skimrande flod. Och runtom fjällen som omutliga väktare kring deras lilla paradis.

Halvspringande steg. En gäll flickröst. Soffan där bakom var visst ånyo befolkad, fastän den gröna trädstammen skymde inkräktarna. Den gälla flickstämman envägsades.

— — — ja men ska' du då vara med din mamma på det gräsliga Granvik hela sommaren. Där är ju bara barnungar och nästan aldrig någe' livat. Vi, vi fara till Dalarna i midsommar och sen ned till västkusten, förstås. — Men, varför får du ej följa med din pappa till Schweiz? Han ska' ju dit.

— — — det ha vi aldrig talat om därhemma, svarade en lugnare stämman. Far skall på någon slags musikkongress där nere, så han kan ju ej ha mig med.

Vid ljudet av den senare flickrösten spratt Allan till. Signe såg hur ljuset över hans ansikte liksom slocknade och smärtan grävde sig fram i munnens linjer.

Flickstämman fortsatte.

— — Till Schweiz får jag förresten fara om tre år, när jag slutat skolan. Men jag har fars löfte om något ändå roligare du! Nästa sommar — för då anser han mig gammal och stark nog — ska' vi göra en Lapplandsresa tillsammans. Bara far och jag. Mor orkar icke. Vi ska gå till fots många, många mil med ränsel på ryggen. Du kan ej ana vad jag längtar. Vad gör det om det är tråkigt i Granvik när jag har detta att tänka på. Far lovade mig det redan för flera år sedan, när jag var helt liten. Han har ej talat därom på länge nu, för han har haft så mycket att göra, men jag vet att när nästa vårtermin slutar, så tar han fram renseln och frågar om jag vet någon flicka som vill följa med. Då tror han nog att det skall bli en överraskning — att jag glömt — men jag minnes nog och far han håller alltid vad han lovat om han har aldrig så mycket att tänka på — —

Signe Ehlert hade rest sig blixtnabbt och ljudlöst. Nu stod hon tätt framför Allan och räckte honom handen. Han fattade den men vågade knappast se på hennes ansikte. Så, nu måste han. Gud — 'det gick runt för honom. Deras ögon möttes en sekund. En handtryckning och hon var borta. Den ljusklädda gestalten försvann längre och längre bort, nedåt allén. Så där, nu gingo visst flickorna också. Karin och hennes skolkamrat.

Strax därefter lämnade också mannen bänken under linden och vandrade med dröjande steg emot hemmet. Han såg trött ut och håret vid tinningarna lyste märkbart grått i den obarmhärtiga vårdagen.

Gossen med den granna, gröna bollen sprang åter över planen och vinden försatte alla de gula och röda tulpanerna i en svagt böljande rörelse.

EN ALLTID AKTUEL FRÅGA:
"använder ni FLORODOL-TVÅL"?

Hundratusenden i vårt land göra det
Hvarför?

Helt enkelt därför att

Florodol-Tvålen
gjort sig känd som den förnämsta

Feniths namn borgar för en
förstklassig produkt!

Gräddmargarin: **Extramärket Fenith**
Växtmargarin: **Feniths Extra Växt**

äro marknadens förnämsta kvaliteter.

D:r Byl's preparater
Lybros

äro världsberömda och anses som
de förnämsta bland nutida moder-
na toilettmedel.

Inreg. varumärke.

A/B Franska Parfymmagasinet
Kungsgat. 13.
Hamngat. 5. - Drottninggat. 21.
STOCKHOLM.

Specerier - Konserver
Charkuteri- &
Konditorivaror

A.-B. Förenade Hushåll
Kungsgatan 3, Stockholm
Tel. 48 16 N. 239 38

Köp

"Extra-Cashen"

Väg. 400 grm.

Kronor 3:25 pr ask

Delikataste Choklad
PERCY F. LUCK & Co.

Under vackra sommardagar

intag Eder lunch,
middag och supé å

PIPERSKA MUREN

Luftiga terrasser.
Naturskön park.
Förstklassig musik.
Obs.! Konditori i parken.

Spieckers Janokapslar

anbefallas av många läkare som bästa medel att snabbt alstra nerv- och muskelkraft samt undanröja trötthet, sömnlöshet, överansträngning och svaghetstillstånd. Oumbärliga mot värtröttheten. Finnas i askar à kr. 2:— (för 10 dagars regelbundet bruk) och kr. 3:80 (för 20 dagars bruk) å alla apotek och kemikalieaffärer.

Obs.! NEDSATT PRIS!

Koppar och mässing skinande som solen, om de blankas med "KOPPARSOL" Nya Zinksolfabrikerna, Örebro.

AKTA SPETSAR alla slag till billiga priser i Teneriffa Magasinet, 5 Biblioteksg.

Divi- Hudcrème-Tvål

den nya hudförsköningstvålen håller vad den lovar — ren och vacker hy vid daglig användning. Vi garanterar det och Eder egen erfarenhet skall bekräfta att så är förhållandet.

M. Zadig's

Pris 75 öre.

Köp kamera nu,

men tillskriv oss först hurudan Ni önskar, och vi lämna bästa erbjudande. N. & T. ANDERSSON, Drottningholmsvägen 7, Stockholm.

Linneförrådet

H. M. Konungens Hovleverantör.
Leverantör till:
H. K. H. Hertigen av Nerike.
H. K. H. Hertigen av Södermanl.
H. K. H. Hertigen av Västergöt.
Telefoner: Sthlm 336 42,
Essingen 12.

håller längst då
Ni tvättar vid

Essinge Ängtvätt,
Tvätt- & Strykinrättning

Nordiska Kristallmagasinet

Kristaller i moderna och eleganta mönster från Sveriges förnämsta fabriker finnas alltid i lager till lägsta priser.

DROTTNINGGAT. 71 A - KUNGSGAT. 7 - STOCKHOLM

AKTIEBOLAGET SYDSVENSKA BANKEN

Inbetalt aktiekapital Kr. 34,000,000:—

Huvudkontor: Malmö.

Mottager insättningar å Depositions-, Kapital- och Sparkasseräkning till högsta gällande ränta.

Fullständig bankrörelse.

höva dem. Men en liten enkel människa, som vi sett över axeln och aldeles inte velat umgås med, kan däremot i nödens stund hjälpa oss. Det var en gång en kunnskapsrik yngling, som rest till Amerika och sedan han förgäves sökt plats i sina fack måste taga en underordnad plats som dräng eller något sådant. Efter en tid kom det i dagen att den svenske drängen kunde spela piano. Och sen blev hans lycka given. Ja, han blev helt visst, om jag minns rätt, gift med dottern i huset. Hur skulle det vara, kära okända, om ni följde den där mannens exempel, om ni nu fortfarande misst tycker att komma in på någon av de banor, som ni skaffat er kompetens till. Tänk om ni skulle försöka med hushållsplatser i vilken bransch platser oftast stå att få. Jag menar nu inte att ni ideligen skall behålla detta arbete. Det kan bara bli en liten bakväg, varigenom ni kan slinta in här eller där. Kanske ni då, i likhet med mannen i Amerika, till sist blir "upptäckt" och får en välförtjänt framgång. Hoppoms det.

Ebon.

Svar till Gammal Idunvån. Res själv upp till Halland till något fiskeläge eller till en by och gå själv in i en av stugorna och hör efter. Kan vara gjort på en dag.

—n.

Svar till Ingrid. Man kan både avråda och råda er till giftermålet. Allt beror på er egen karaktärläggning och på er fästmans. Ni kan stöta er lycka ifrån er, om ni slår upp med honom. Men ni kan också bli kär i en annan och till er sorg då vara bunden. Ni är en vankelmodig natur, enligt vad jag kan förstå och så har ni för litet att göra, enligt mitt förmenande. Kanske ni har anlag för grubbel, efter som ni inte förrän nu kommit under fund med att ni inte älskar honom. Kanske gav ni efter bara för en impuls, när ni förlovade er med honom. Ni hade kanske inte betänketid. Att råda er till ett som annat, kan man knappt, inte ens om man kände er båda. Men jag kan tala om ett fall ur verkligheten och av dessa får ni taga lärdom. En vacker, men något kokett flicka hade en präktig fästman, men hon slog upp med honom, då hon träffade en annan, som hon trodde sig älska mera. Han blev emellertid inte snäll mot henne, sedan de förlovats. Alla framhöll, hur dum hon var, som gjort slut med den präktige fästmannen. Troligtvis insåg hon, det också själv. Men hon hann aldrig att bli gift med den siste, ty hon dog. Hon hade med all säkerhet aldrig blivit lycklig med honom. Men kanske med den förste. Och då hade kanske aldrig det myckna tråkiga hänt, som föregått hennes död. Ser ni, kvinnor, som äro likt rö för vinden och ej riktigt veta vad de vilja, kan det bli vanskligt för i världen, om de löslita sig från det stöd, som deras goda änglar sända dem och som de instinktivt taga emot.

Ebon.

Svar till "Barnlös hustru". Fast ni säkert får så goda och kloka svar från fruar att jag inte borde yttra mig häri tager jag mig i alla fall friheten att skriva till er. Jag är bara en flicka av den där fula, tillbakadragna och oförstådda sorten "som inte bli gifta". Jag längtar så väldigt efter ett litet barn, en sådan där liten unge som slår armarna om ens hals och inte vet om någon bättre på jorden än mamma. Men jag tröstar mig själv med att om jag inte gifter mig och får några egna barn så skall jag när jag blir äldre och får bättre inkomster taga "sommarbarn".

Kunde inte ni göra det? Om ni rätt bor i staden på sommaren så finnes det så många barn som

JULI

Om på semestern fjällets topp Du skall bestiga eller vandra vägen tiomila fram,
Pix är bra. —
Pix är bäst.

Varje familjeförsörjare

bör bereda sina efterlevande Pension i

ALLMÄNNA ÄNKE- och PUPILLKASSAN

— Grundad 1784 —

Prospekt portofritt på begäran,
varvid denna tidning bör återopas.

Storkyrkobrinken 11 - Stockholm

SKÖNHETENS BEVARANDE DAMER

FINNES EJ DE SPECIALARTIKLAR NI ÖNSKAR FÖR EDER SKÖNHETSÅRD Å PLATSEN, SA TILLSKRIV OSS. VI LÄMNA ÄVEN RAD OCH UPPLYSNINGAR. FÖRSÄNDA MOT POSTFÖRSKOTT. VI BETALA EFTERKRAVSAVGIFTEN, EJ FRAKTEN.

Parfumerie Royale

Tel. N. 188 43. Vasagatan 42. STOCKHOLM. ABEROPA DENNA ANNONSI!

Eder fot bränner!

Använd då **NOGIBOL** upplöst i varmt fotbad som borttager all ömhet och andra obehag. **BOREOL-svettpulver**,

vilket, efter föregående tvättning, inpuddras armhålorna och kroppen mot armsvett och annan överdriven svettutdunstning. Rekommenderas även som tillförlitligt Fotströ-Pulver.

TEKN. FABR. BORE H. A. B. Stockholm. Tel. 153 91.

Reumatism

Kvalfulla reumatiska och andra smärtor få ögonblicklig lindring vid användning av några droppar av Sloan's Liniment. Det verkar som trollkraft — ingnidning obehövlig.

Fås på alla apotek.

behövde en "sommarmamma" som hade tid att taga det med ut i parkerna o. s. v.

Och tänk sen när en sådan där näpen liten tös på några år och nätt klädd passade på att ge er man tidningen och tofflorna och kanske kom så där rart och ville krypa upp i hans knä så ve knade hans hjärta och ni finge taga ett fosterbarn. Jag vet en familj, man och hustru och vuxen dotter som togo en "sommarflicka", vilket han sade var en fruntimmersnyck och var inte vidare med därpå. När sommaren gått voro de så förtjusta i tösen alla tre att han föreslog att de skulle taga hand om henne — hon var ett utomäktenskapligt barn. Mannen reste själv till Stockholm — de bo i Småland — och hämtade tillbaka den lilla som varit där i 5 år nu.

Ni frågar om er längtan är någon fix idé, det kan man ju svara både ja och nej på. Om ni bara omhuldar denna uppfyllda längtan och inte tänker på nackdelarna, att edert barn kunde bli ett sorgebarn, samt, att vi människor inte få alla våra önskningar uppfyllda — ni kanske har det idealiskt i övrigt — så är det ju att överdriva.

Vi ogifta kunna inte begära beklaganden för vi inte ha barn fast vi längta efter ett lika mycket som de gifta. Men å andra sidan så är det väl en av kvinnans goda och vackra egenskaper som inte bör förkväva denna uppoffrande ömhet och längtan efter de små. Huru mycket kallare skulle inte den kalla världen bli eljest.

Johanna.

Svar till "Medellös ensamstående". Tillskriv undertecknad kanske kan vi vara varann till ömsesidig hjälp. Min adress får ni hos Idun. Fru A—e B.

Svar till "I sorgens år 1924". Ja, jag förstår dylika löften och jag förstår att ni vill hålla dem och ni är all beundran värd. Min tro är att ni på ett eller annat sätt får er belöning. Er husbonde måste vara mycket stolt, ty nog kunde han på ett eller annat sätt få hjälp så att ej barnen behövde ha det så smått i maten. Har han pension och så små barn att de gå i skolan, så kunde han väl ha något arbete bredvid så att han fick litet mera än pensionen att leva på. Kunde ni inte ta någon i maten, barn, ungdom eller en eller annan gammal människa. Jag vet en ung änkeman med en massa barn. Hans arbetsförtjänst räcker inte till hushållet. Så gifte han sig med en driftigt kvinna, som tog inackorderingar och matservering, även till avhämtning. Och det gick utmärkt. Kan inte ni göra något liknande. Och vad kläder till barnen beträffar, så tycker jag att ni skulle sätta er i förbindelse med "Barnlös hustru", som hade en fråga inne i Idun, omedelbart efter er. Hon längtar efter barn, men törs inte ens taga fosterbarn, emedan mannen ej tycker om det. Kanske skulle han inte misstycka att hans hustru ställde om kläder till ett eller flera av de barn, som ni nu vårdar. Frågan är ju fri. Bed att få hennes adress och skriv till henne.

Ebon.

Svar till Barnlös hustru. Det kan nog kännas svårt för er att inte ha några barn, när ni längtar så efter sådana och inte heller får ta fosterbarn. Men kära vän, har ni inte varit gift mera än i 8 år, så är det ju ingen fara på färde. Åtta år, det är just en tid, varefter ett barn kommer. Ibland det första, ibland det andra. Pass på, ert efterlängta barn kommer snart. Men ni kan ju göra något för att liksom blidka himlen, till att uppfylla eder hjärtans önskan. Gör något gott emot ett annat barn, antingen ett fattigt barn, som ni känner eller ett eller flera, som ni inte

Dermalin

HUDCRÉME

Effektivaste medlet mot torr, sprucken och narig hud, borttager hettblennor, hudrodnad m. m. samt skyddar huden vid temperaturväxlingar.

Antiseptisk, giftfri, läkande och välgörande, är ett oersättligt medel vid skötseln av sår, brännskador, hudlöshet m. m.

DERMALIN HUDCRÉME (Överfetlanol) medel mot grov, torr hud, hudlöshet m. m. samt skyddar huden vid temperaturväxlingar. Pris Kr. 1:75. DERMALINFABRIKEN

Dermalin

SÅRSALVA

DERMALIN-FABRIKEN

STOCKHOLM, 16

H. BLOMBERG.

DERMALIN SÅRSALVA är ett gott läkande och välgörande medel mot alla sår, skrubbsår, brännskador, hudlöshet m. m. samt skyddar huden vid temperaturväxlingar. Pris Kr. 1:75. DERMALINFABRIKEN

CUTEX

Ett nytt Nagellack, som har alla de goda egenskaper, som en dam kan önska sig.

Cutex-manicure-etuier innehållande allt, som erfordras till en komplett manicure, finnas i fyra storlekar, nämligen: "Compact-Set", "Five Minute Set", "Travelling Set" och "Budoir Set" — alla smakfullt emballerade. Alla Cutex-specialiteterna kunna ävenledes erhållas var för sig.

Cutex-fabrikerna ha nu gjort fullkomlig en av de uppfinningar, som utgöra ett behag vid en dams manicure. Resultatet är ett nagellack, som ger den moderna rosa-glansen, som sättes så stort värde på.

Torkar icke i strimlor. Varar en hel vecka.
Fjällar icke av sig. Glansen fördärvas icke av vatten.
Torkar nästan ögonblickligen. Efterputsning överflödig.

Cutex nagellack är just så pass tunt, att det kan fördela sig jämnt, så att naglarna aldrig se tjocka ut som om det låg ett lager fernissa över dem. Penseln, som levereras med varje flaska, tager just så mycket av vätskan, som behöves till varje nagel. När tiden är inne för en ny behandling, äro naglarna ännu vackra och rosafärgade.

Cutex-specialiteterna kunna erhållas i alla parfymaffärer, apotek och hos kemikaliehandlarna.

Ensamförsäljare för Danmark, Norge och Sverige: MADSEN & WIVEL, Östergade 26, Köpenhamn K.

Iduns förmedlingsbyrå

lämnar tillförlitliga uppgifter om utkomstmöjligheten på olika banor just nu. Alla upplysningar om skolor och utbildningsanstalter, inträdesfordringar, kursavgifter och uppehållskostnader lämnas omgående mot en avgift av 1 kr. + porto. Kom också ihåg, att Iduns förmedlingsbyrå införskaffar ritningar till villabyggen, ger sakunniga förslag till olika slags värmeledningssystem, badrumsanordningar etc. Lämnar förslag på litteratur. Gör upp matsedlar för fester, inköper handarbetsmaterial etc. Någon ersättning beräknas, allt efter den tid, som åtgår för uppdragets utförande: i genomsnitt 3 kr. i timmen.

känner, men t. ex. läst om i Idun. Ingenting är ju lättare för er än att sätta er i förbindelse med den uppoffrande och rara kvinna, som hade sin fråga införd i Idun näst före er och undertecknat den med orden "I sorgens år 1924". Lär känna denna kvinna, hjälp henne i ord och gärning att fullfölja det löfte hon en gång givit att bli till verklig hjälp och nytta för någon. Hjälp de små barnen med kläder. Er man skall nog inte neka detta. Männen äro ju oftast så hjälpsamma mot andra män, ibland allt för hjälpsamma när det är frågan om borgensförbindelser. Men detta är ju inte sådant. Nu friskt mod och glatt och hurtigt till verket. Gör nu denna goda gärning som ni säkert kan och låt oss sen se till nästa sommar. Då har ni säkert ett eget litet barn i ert hem. Så tror åtminstone eder Ebon.

Svar till Medellös ensamstående. Nej, för allt i världen, gå inte igenom flera kurser, när ni är "fackutbildad i matlagning, klädsömnad och konstsovm" med mera annat. Ni säger att ni "lever ett isolerat liv och kommer i fåga kontakt med yttervärlden". Ser ni, min lilla vän, detta är inte bra. Det är däri felet ligger. Detta är orsaken till att ni inte kan få någon plats. Tänk om en köpman skulle göra så. Det är världen och människorna vi måste komma i kontakt med, om vi vilja ha ut vårt arbete, för att därpå förtjäna vårt uppehälle. Ni säger att "ni är så nere av allt misslyckande att ni förlorat allt hopp om att ens kunna existera". Så, lilla vän, skall ni inte tala. Upp med huvudet. Hoppet skola vi alltid hålla fast vid. Så länge liv finns, så länge finns hopp. Ni har så många färdigheter, så många kunskaper att ni ju är rikt rustad för kampen i livet. Begagna dem då. Tag vad som bjudes, även om ni tycker det känns motigt. Men se glad ut. Vad få inte våra butiksflickor göra? Jag vet dem, som haft stora sorger, gjort stora förluster, ja, sett sin lycka gå i kvav. Men med leende läppar stå de på sin post, prata för varan och äro glada och älskvärda mot kunden. Studera tidningsannonser i de dagliga tidningarna. Jag förstår att ni inte kunnat få någon plats i de fack, däri ni utbildat er. Gör då, som de göra i Amerika. Tag en plats som annonseras ledig, vad som helst, åtminstone till en början. T. ex. i en brödbutik, i en skobutik, i en charkuteributik. Sådana platser bli rätt ofta lediga. Ett tekniskt biträde på ett apotek har det ej så illa. Men för allt i världen se glad ut, annars får ni aldrig i evighet någon plats. Man kan se glad ut, tills man blir det. Svårigheter äro till för att övervinna. Se så, börja nu genast. Småle. Så går allt litet lättare. Titta så genom annonser, helst i er egen stad. Kläd er trevligt när ni amöler er. Se oemotståndlig ut. Så blir segern er, d. v. s. platsen er. Så hoppas och tror Eder E. L.

Kameror. Förbrukningsartiklar. Tillbehör FÖRNÄMSTA FABRIKAT TILL LÅGSTA PRISER Begär katalog. Aktiebolaget Arto. Malmö

Svar till Discretion. Eder fråga synes mig något dunkel. Får ni ej vistas i hemmet och behöver ni arbete, så försök att få en plats i ett annat hem, antingen genom att själv annonsera, eller svara på annonser. De dagliga tidningarna ha ju ofta sådana annonser.

E-n.

Svar till Ensam ung fru. Det är inte absolut säkert att ni blir hjälpt genom att ni får en stickmaskin. Jag rådde helt nyligen en person att köpa en sådan, om hon ville förtjäna pengar. Då svarade hon att det var just på sådant arbete hon fått sitt nervsystem förstört, så att hon måst sälja maskinen. Men vill ni ovillkorligen försöka detta arbete, så fås ju sådana maskiner på avbetalning och ni får samtidigt där lära er sköta maskinen. Fast jag vet många som livnära sig på detta arbete, så vill jag dock inte rekommendera det. Jag vill förr rekommendera er att sy för butiker, förkläden, blusar, jumpers etc. etc. Detta är ett vida säkrare arbete. I alla butiker ha de nu färdigsyddade saker, ända till klädningar.

E.

Svar till Bekymrad fästmö. Det är nog svårare för er fästman att få plats, än för er. Tusentals unga män med god utbildning gå utan plats. D. v. s. platser kunde de nog få, men på grund av sin utbildning vilja de ha ständsenlig plats och dito lön. Annat är det i Amerika. Där kunna unga män ta vad plats som helst för att få föda och husrum. Så ej här. Men ni som kvinna har lättare att få en plats, om ni vill taga vad som gives. I det husliga arbetet skall alltid yppa sig något, blott man kan och vill anpassa sig. Det är ju alltid bättre något än intet, tills ljusare tider stunda.

-b-

Svar till Intresserad. Det är nog tämligen svårt att uppfylla er önskan, för att inte säga omöjligt. Då skulle det ju vara en ren slump. Försök i stället att skaffa er en plats vid en privatskola. Läs vissa ämnen med barn eller äldre och annonsera att ni i dessa ämnen ger privatlektioner. Sök att få läsa upp barn i högre klasser. Försök att få läsa med efterblivna barn, vars föräldrar ha svårt att få lämplig lärare för dem. Försök med ett ord sagt att få fast fot någonstades, om än så obetydlig. Gör er så omtyckt och värderad, så har ni rekommendationer och referenser. Sen kan ni tänka på att sätta upp skola. Jag tycker att ni är för mycket meriterad att ha Kindergartan. Men kanske gå båda delarna av skola. Men akta er för att splittra er och bränna ert ljus i båda ändar. Ty att själv undervisa i båda skolorna bleve nog ett kraftprov. Och tog ni hjälp blev denna er kanske bra dyr.

E. L.

FRÅGA.

Är det någon av Iduns läsare som känner till var det finnes något välskött privat sjukhem i närheten av Göteborg där även män mottagas? Tacksam för svar till "V. H. S."

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

Svar till "27 juni". Idun tackar hjärtligt den varmhjärtade givaren å den nödställda familjens vägnar och är beredd att igångsätta insamling för dess räddning. Först måste dock namn och adress efterlysas samt förhållandena undersökas, varför saken ej kan påbörjas förrän i nästa nummer.

Red.

"I sorgens år 1924" bedes snart insända sin adress då hjälp erbjudits.

S. A. Användes ej.

"Glad och hurtig". Ni bör vända Er till annonsavdelningen, enär Er fråga är en ren annons.

Rena porer —
hudens hälsa

Inreg. Varumärke

Säljes överallt
å 1 kr. pr st.

Var så god —

Elfströms Svavel-Tjärtvål N:o 1 är ypperlig som badtvål, den bästa Ni kan få. Alla de tusen och åter tusen porerna, som reglera hudverksamheten, måste vara rena. Vatten och Elfströms Svavel-Tjärtvål N:o 1 — se där vad Ni behöver för att hålla huden frisk. Och en frisk hud är inte blott skönhet — den är också hälsa.

Men försumma icke heller att låta Elfströms Svavel-Tjärtvål N:o 1 skänka Eder skönhet och hälsa vid den dagliga toaletten i hemmet. Dess rikedom på milda, verksamma, förädlade tjär- och svavelämnena gör den till idealet av en toalett-tvål med medicinska egenskaper.

Begär icke en Svavel-Tjärtvål; begär alltid ELFSTRÖMS Svavel-Tjärtvål N:o 1. Endast den har denna för huden och dess krav så väl avpassade, välgörande sammansättning.

Tillverkninzen står under kontroll av Professorn i kemi vid Upsala universitet L. Ramberg.

En skärgårdstur.

Vi voro ett sällskap på tio personer, som gjort upp med "vår" kapten att en lördagseftermiddag

följa med hans båt till dess slutstation och samma afton vända åter, då som enda passagerare. Det var just den där återfärden, som lockade. Tyvärr måste vi

räkna oss till riktiga inomskärsbor, hade tre å fyra timmars färd till havsbandet, men med tanke på denna resa var det bara en fördel. Den utsatta dagen kom med

högsommarvärme och klar himmel och det var alltså i bästa stämning vårt sällskap mötte vid bryggan. När man inte är med från utgångspunkten är det san-

MAIZENA

till Gröt, Pudding, Dessert,
Fruktureme, Bakverk etc.

Gardiner och mattor vara längre

och erhålla klarare färg om de rengöras regelbundet och omsorgsfullt. Detta vinnes genom avdämning med den ännu till verkan och kraft ööverträffade Salus — Sveriges äldsta och förnämsta dammsugare. Bese den å Löfquists Utställning, Birger Jarlsgatan 23, eller ring och begär demonstration utan köptvång i Edert hem.

SALUS

DAMMFÖRINTAREN

NYA ELEKTR. A.-B. VOLTA,
Telefoner: Volta 31953, 31954, 32207, 32208.
Löfquist-503, 714 03.

Ett halvsekel

har NESTLÉ'S BARNMJÖL varit känt och efterfrågat över hela världen, rekommenderat av de mest framstående barnläkare som den bästa ersättningen, när moderns krafter ej räcka till för amningen, välsignat av tusentals mödrar, vilkas barn detta ööverträffade näringspreparat gjort friska och starka. Lättsmält, rent, pålitligt och hälsosamt är

NESTLÉ'S BARNMJÖL

Nestlé's Barmmjöl är barnens hälsokälla.

Barnsköterskans extra-inkomst.

Av C. S.—g.

Sally var barnsköterska, den sjuttonde i ordningen sedan vår lilla baby, ungefär tretton månader tidigare, kom till världen. Men vi trodde oss nu äntligen ha funnit en verklig skatt. Sally var uppfinningsrik. Den kaleidoskopiska repertoar av nöjen som hon försåg den lille med, kunde komma den mest känslolösa pessimist att dra på smilbandet.

Denna uppfinningsrika skyddsängel hade anstälts mot en månatlig lön av femtio kronor, och vi skulle ha betalt henne sjuttiofem efter en vecka, om hon begärt det.

Men Sally syntes vara nöjd utan denna ökning, och hon förstörde samvetsgrant över hälften av sin månadslön på allehanda förströelser för vår lille gosse. Barnet vart snart så fäst vid henne, att mamma ej längre intresserade honom.

En sak kommo vi snart underfund med. Sally tyckte mycket om att vistas ute. Hon ville vara ute över halva dagen, men som vår lille älskling alltid kom tillbaka från dessa små utflykter vid ett briljant humör, sågo vi gärna mellan fingrarna med denna Sallys lilla frihet, särskilt som hennes frånvaro ej vållade någon olägenhet för hushållet.

En annan sak, till Sallys fördel, var hennes snygga och nätta klädsel. Vad som emellertid förvånade oss var, att, ehuru hon förstörde över halva sin lön på vår lilles nöjen, hon ändock kunde kläda sig så snyggt och fint på återstoden. Slutligen kommo vi till det resultatet, att Sally måste ha kredit någonstans och att vi måste öka hennes lön, så att hon kunde klara sina skulder.

Men ungefär vid denna tidpunkt såg jag en dag Sally gå ut från en banklokal. Jag stod ett stycke därifrån, och hon observerade mig icke.

"Åhå", utropade jag för mig själv, "hon lånar av banken."

Kassören i denna bank var en av mina bekanta. Då det roade mig att höra något om Sallys finansiella operation, ställde jag mina steg dit. Detta mötte inga svårigheter, och snart erfor jag till min förvåning, att Sally icke var någon låntagare utan i stället satte in ett hundrättio å tvåhundrättio per vecka.

Min hustru och jag hade en konferens angående saken, ty mysteriet hade nu blivit mera dunkelt än någonsin. Hur en person som Sally med sin lilla lön kunde tillåta sig de dagliga extravaganserna och ändock sätta in en större summa på banken varje vecka var sannerligen mystiskt — och ändå var Sally ingen tjuv. Icke det minsta av värde hade försvunnit från huset.

Mysteriet blev än dunklare. Men trots dessa egendomliga om-

ständigheter var Sally den bästa barnsköterska vi någonsin haft eller skulle kunna komma att få, och ingenting skulle under nuvarande förhållanden kunna förmå oss att avskeda henne — nej, om det visade sig nödvändigt skulle jag öka hennes lön, vilken extravagans jag utan större olägenhet kunde tillåta mig.

Sally förblev kvar och blev trogen sitt vanliga program endast med den skillnaden, att hon dagligen uppfann nya förströelser. Hur länge vi skulle ha behållit henne, vet jag icke. Men tillfälligheterna spela en stor roll i en människas liv, och det var en tillfällighet som ledde till Sallys separation från oss.

En dag då jag återvände från kontoret, mötte jag min vän Hagberg. Denne var en stor vän av cirkusföreställningar.

"Hallå, gamle vän", ropade Hagberg från andra sidan gatan, "vänta ett ögonblick".

Jag väntade, och Hagberg kom över.

"Vet du", började han, "jag har funnit en av de finaste artister

jag sett på lång tid; har du lust att följa med till cirkus?"

"I vilken bransch" frågade jag. "Vilddjurstämjare, och han har uppträtt inför fullsatta hus de senaste sex veckorna."

"Du borde se detta; särskilt middagsföreställningen, då han har en extra attraktion i beredskap."

Jag följde honom, och vi voro snart framme vid ingången till ett stort tält. Utanför fanns ett antal reklamaffischer; både illustrationer och text omtalade vilka underbara prestationer mannen där innanför utförde. Bland dessa plakater tilldrog sig ett i stora bokstäver min särskilda uppmärksamhet, såsom den speciella middagsattraktionen. Hagberg hade skaffat biljetter och han förde mig nu brådsakande in i tältet.

Vi hade erhållit goda platser och vi behövde ej vänta lång stund, förän föreställningen började. Förevisaren uppträdde i en inhägnad arena, och diverse nummer i programmet hade snart passerats. Tigrar, leoparder, lejon, en efter annan hade blivit

förevisade, och till sist stod "kung Leo", ett stort lejon, vid sidan om sin herre inuti buren.

"Nu få vi se glansnumret", viskade Hagberg.

Förevisaren gick fram till ena sidan på burens armar och öppnade en smal gallergrind.

"Nu", började han, "om någon moder bland den ärade publiken ville låna mig sin baby ett ögonblick, vill jag visa, att Leo vill hålla den lilla i sina stora käftar, lika ömt och säkert som om det vore i moderns armar. Tro mig, mina damer, eder lille skall icke vederfaras något som helst ont."

"Vi behöva bara vänta ett ögonblick", förklarade Hagberg. "Det finns en ung kvinna bland publiken, vilken tillhandahåller sitt barn varje middag; och Torelli, djurstämjaren, betalar henne tjugukronor efter varje föreställning."

Just i detta ögonblick kom en ung kvinna ned någonstans i närheten av den lilla gallergrinden, med barnet på sina armar. Jag såg en skymt av dem — och i nästa ögonblick var jag på fötter. Kvinnan var vår Sally — och barnet var vår gosse!

Jag funderade starkt på att rusa in i buren. På ett eller annat sätt lyckades jag emellertid komma fram till sidan av Sally och ryckte barnet ur hennes armar, samt tvingade henne att göra en hastig sortie.

Jag vet icke, huruvida hon nu tillämpar samma metod i någon annan stad, där Torelli uppträder. Och vi — gott, vi äro ej längre i behov av någon barnflickas tjänster. Vi äro starkt betänka att kalla vår gosse Daniel, av vilken orsak torde läsaren ha lätt att gissa.

Oatine

EN VAR KAN ÖVERKOMMA ATT GIVA ANSIKTET DEN VÄRD, SOM ÄR NÖDVÄNDIG, och för att uppnå det bästa RESULTAT, använd OATINE, vars säregna egenskaper gör den så oumbärlig. OATINE öppnar PORERNA, så att dessa kunna andas, och avlägsnar SMUTSEN — vid ingnidning och avtorkning. Genom daglig omsorg bevarar Ni ansiktet klart och vackert och undgår rynkig hud. Begär uttryckligen OATINE "Vit burk — grönt lock" och tillbakavisa alla efterrapningar. OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 2:50 samt i stor burk med tredubbelt innehåll Kr. 5:—

Oatine SNOW

mild och välgörande, uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och vålluktande samt bevarar huden mjuk, klar och yacker. Fås i burkar å Kr. 2:50 och Kr. 5:—

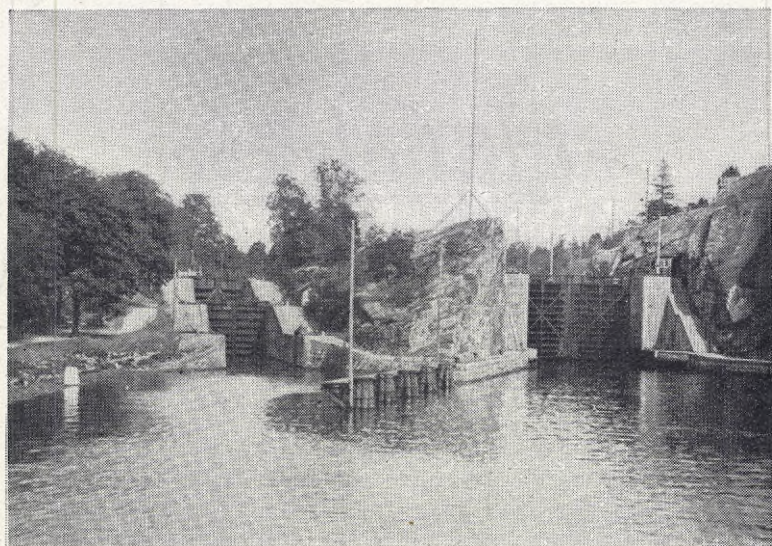
Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY A.-B., London, Paris & Stockholm

Nederlag: Luntmakaregatan 79, Stockholm.

Tel. Vasa 142 24.

GÖTA KANAL

SVERIGES VACKRASTE TURISTLED

Stockholm—Göteborg eller vice versa.

Besök i Trollhättan, Vadstena m. fl. platser.

Begär prospekt och turlista hos Resebyråerna eller direkt från
ÅNGFARTYGS AKTIEBOLAGET GÖTA KANAL
 GÖTEBORG - STOCKHOLM

Gyllenhammars

HAVRE-GRÖT

äter jag själv upp!

PROESSDOR F

Kruschen-
Känslan

Tag litet Kruschen Salt, så mycket som täcker en 25-öring regelbundet i Eder morgondryck, eller i ett halvt glas varmt vatten, smakar icke, och denna lilla dosis skall få Eder att genomleva dagen med frisk optimism och sund styrka.

Kruschen Salt

Ung med de unga!

Här ha vi honom åter — alltid lika glad och övervallande av puts och lustigheter.

Liksom alla hans affärsvänner och bekanta ute i livet alltid med nöje emotse ett möte med Mr. Kruschen, så jubla också barnen, när han med entusiasm deltagar i deras hurtiga lekar. Hos Mr. Kruschen finnes ingen falsk värdighetskänsla, han vet att taga till vara livets alla ljusa stunder, vet att värdesätta barnens uppfriskande lekar och upptåg.

Så länge sinnet är ungt, äro bekymren och sjukdomarna borta.

Och vad är det nu som åstadkommit Mr. Kruschens underbara humör?

»Det är så enkelt, det är allt,
Blott en daglig dosis Kruschen Salt.»

Trots att han ej får den motion och friska luft, en människa behöver, arbeta alla hans inre organ tillfredsställande tack vare Kruschenvanan.

Följ hans exempel!

»Det är den dagliga lilla dosen, som gör det!»

Glas à kr. 3: — räcker för 100 dagar och erhålles hos Hrr Handlande eller pr postförskott (vid 3 glas franko) direkt från

A.-B. ALFRED BENZON & C:o
 MALMÖ - STOCKHOLM - GÖTEBORG

K. S. 25.